

ትዳር በወደቀው ዓለም ውስጥ

በሁለቱ ፍርዶች መካከል ያለው ትንሽ ክፍል በግንኙነት እና ለወደፊት የሰው ዘር ተስፋን የሚሰጥ እንደ ሆነ የጸሐፊዋ እምነት ነው። እግዚአብሔር ሲናገር፤ «ሴቲቱንም እንዲህ አላት፤ በምጥ ጊዜ ጭንቅሽን አበዛለሁ፤ በሥቃይም ትወልዳለሽ፤ ፍላጎትሽም ወደ ባልሽ ይሆናል፤ እርሱም የበላይሽ ይሆናል።» (ዘፍጥረት 3:16)። ይህ፤ በዚህ ምንባብ ላይ ማብራሪያ የሰጡ አንዳንድ ሰዎች እንደሚሉት፤ አዳምን እና ሔዋንን የሚለያይ ሳይሆን በእርግጠኝነት ወደ አንድነት የሚያመጣቸው ነው።

ይህንን ማስታወቂያ ከተነገረበት ዐውድ እንዲሁም ከአጠቃላይ የመጽሐፍ ቅዱስ ዐውድ አንጻር መረዳት ጠቃሚ ነው። ስለዚህ ምንባብ ልንጠይቀው የሚገቡ ሌሎች ጥያቄዎች አሉ። ይህ ማለት ወንዶች በአጠቃላይ፤ ባሎች ደግሞ በተለይ በሴቶች ላይ የወደዱትን ያድርጉ ማለቱ ነው? የሔዋንን ፍላጎት አንዳንድ ጊዜ መጥፎና ሊገታ የሚገባው ወይም አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ጥሩ እና ከአዳም ጋር እንድትቆይ የሚያደርጋት ነው? ይህ ምናልባትም እንደ አዳምና ሔዋን እንዲሁም እንደ ሁሉም የወደፊት ጥንዶች ሊተገብሩ እንደ መረጡት በረከት ወይም መርገም እነዚህ «ፈቃድሽ/ ፍላጎትሽ» እና «የበላይሽ/ ገዢሽ» የሚሉት ትናንሽ ቃላት ትርጉማቸው ምንድን ነው?

በመጀመሪያ ደረጃ «ፍላጎት» የሚለውን ቃል ለመረዳት እንሞክር። የአንድን አስቸጋሪ ቃል ትርጉም ለማግኘት ቃሉ በተለያዩ ዐውዶች ውስጥ እንዴት እንደ ተተረጉመ መረዳት ጠቃሚ ነው። ይህ ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በሌሎች ሁለት ስፍራዎች ተገልጿል። በዘፍጥረት 4:7 ላይ እግዚአብሔር ለአዳምና ሔዋን በመጀመሪያ ልጅ ለሆነው ለቃየን ሲናገር፤ «መልካም ባታደርግ ግን ኃጢአት በደጅ ታደባለች፤ ፈቃድዋም ወደ አንተ ነው፤ አንተ ግን በእርስዋ ንገሥባት» ይላል። (የ1954 ዓ.ም የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ) ቆይቶ ደግሞ፤ ይኸው ቃል በመጋልየ መገልይ ዘሰሉሞን 7:11 በጋብቻ ግንኙነት ዐውድ ውስጥ ጥቅም

ላይ ውሏል። ቃሉ እንዲህ ይላል፣ «እኔ የውዴ ነኝ፤ የእርሱም ምኞት እኔው ነኝ።»

በሁለቱም ምንግቦች ውስጥ፣ «ፈቃድ/ፍላጎት» የሚለው ቃል አንድን ድርጊት ይፈጽም ዘንድ ሰውን የሚገፋ ጠንካራ ስሜት የሚል ትርጉም አለው። በቃየን ሁኔታ ደግሞ፣ ይህ «ፈቃድ» ምናልባት ሊቆጣጠረው የሚገባ ቅናት እና ቅሬታ ነው። ቃየን ይህንን ያለማድረግ ግን ወንድሙን አቤልን ወደ መግደል መራው። በፍቅረኛ ሁኔታ፣ «ፈቃድ» ጥሩና ይከታተለውም ዘንድ በአፍቃሪው የሚበረታታ ነገር ነው። የሚያመለክተውም ፍቅረኞች በአካል፣ በስሜት እና በመንፈስ አንድ ለመሆን ያላቸውን ጠንካራ ግፊት ነው።

ከእነዚህ ሁለት ምንግቦች አንጻር፣ የመጽሐፍ ቅዱስ ተንታኞች የሚሉት በዘፍጥረት 3:16 ውስጥ ፍላጎት/ፈቃድ የሚለው ቃል ቀጥለው ከቀረቡት ሁለቱ ዝርዝር አሳቦች መካከል አንዱን ለማመልከት የተጠቀሰ ነው። ሔዋን ባሏን ለመቆጣጠር እና ለማሞኘት ያላትን ፍላጎት ለማመልከት፣ ወይም ደግሞ ከአዳም ጋር አካላዊ ግንኙነት ለማድረግ ያላት ታላቅ መሻት ልጅ የመውለድን ሥቃይ እንድትረሳ አድርጓታል የሚል ትርጉም አለው።

ይህ ምንግብ ሁለቱም ትርጉም ያስፈልገዋል ብዬ አላምንም። ቃሉ የተጠቀሰበት ዐውድ «ፈቃድ» የሚለውን ቃል እንድንረዳ የሚያደርገን ልጅ ከመጸነስና ከመውለድ ሂደት አንጻር ነው። ይህ ቃል ለሔዋን ከተነገረ ከብዙ ዓመታት በኋላ እግዚአብሔር ከቃየን ጋር ንግግር በሚያደርግበት ጊዜ ቃሉን ደግሞ ሲጠቅሰው፣ «ፈቃድ» የሚለው ቃል መጥፎ ነገርን እንደሚያመለክት እንድንቆጥር ያደርገናል። «ፈቃድ» የሚለውን ቃል አሉታዊ ወይም አዎንታዊ እንደምታ እንዲኖረው የሚያደርገው የምንሻው ነገር እንዲሁም ያሻንን ነገር ለማግኘት የምናደርገው አካሄድ ነው።

ቃየን ክፉ የሆነውን ምኞቱን ሊቆጣጠር ይገባው እንደ ነበረ ሁሉ፣ ሔዋንም እግዚአብሔር የለጣትን መሻት በባሏ እና

በእግዚአብሔር የፍቅር ቁጥጥር ሥር ማድረግ ነበረባት። ይህንን ስታደርግ፤ ፈቃዷ ትዳሯን የሚያጠናክር አዎንታዊ ትርጉም ይኖረው ነበር። ቃየን ፈቃዱ እንዳይቆጣጠረው እና ከወንድሙ ከአቤል ጋር ያለውን ግንኙነት እንዳይገዛ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶት ነበር። በተመሳሳይ ሁኔታ፤ ሔዋንም የትዳር ግንኙነቷን እንድትቆጣጠረውና እንዳሻት እንድታደርገው አልተፈቀደላትም ነበር። ቢሆንም ግን፤ ባሏ አዳም ይረዳት ዘንድ በአጠገቧ ስላለ የነበረችበት ሁኔታ ከቃየን በተሻለ ነበር። ሰይጣን ሊፈትናት በመጣ ጊዜ፤ ሔዋን እግዚአብሔርን አልሰማችም፤ አዳም ደግሞ ለሚስቱ ምሪት የመስጠት ኃላፊነቱን አልተወጣም ነበር። ሊሆን የሚገባው ሔዋንም ባሏን መስማት ነበረባት፤ አዳምም ደግሞ መመሪያ መስጠት ነበረበት።

ይህ በወንድና በሴት ወይም በሚስትና በባል መካከል ያለው የአካል ግንኙነት የመጣው በቀጣዩ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ነው። ብዙ ጊዜ፤ ወንድ ኃጢአትን ለማድረግ ሊፈተን፤ የወሲብ ፍላጎቷን ተጠቅማ በእርሱ ላይ የምትሠለጥን ሴት ትኖራለች። በዩሌፍና በጲጥፋራ ሚስት መካከል የሆነው ነገር እንደዚህ ነበር። ቤርሳቤህም ዳዊት ሊያይ በሚችልበት ስፍራ ላይ ሆና ትታጠብ ነበር። ደሊላም የአገሩን ምሥጢር ከሳምሶን ያገኘችው በዚህ መልኩ ነበር። በእያንዳንዱ ሁኔታ ውስጥ፤ እግዚአብሔር ተጠያቂ የሚያደርገው ወንዱን ነው።

አሁን ደግሞ «መግዛት» የሚለውን ቃል እንመልከት። ይህ ገዥነት (የባላይነት) በትዳር ግንኙነት ውስጥ እንዴት ይፈጸማል? እግዚአብሔር አዳም የሔዋን ገዢ (የባላይ) ይሆናል ሲል ምን ማለቱ ነው? ለመገንዘብ እንዲረዳን በተቀረው የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ ውስጥ ቃሉ እንዴት ጥቅም ላይ እንደ ዋለ አንድ ጊዜ በድጋሚ እንይ። ቃሉ በተለያዩ ዐውዶች ውስጥ ጥቅም ላይ መዋሉን እናያለን። በመጀመሪያ፤ አዳምና ሔዋን ምድርን ግዙዋት ተብለው በታዘዙበት ጊዜ ከተገለጸው ቃል ጋር አንድ እንዳልሆነ መገንዘብ አለብን። ይሁን እንጂ ቃሉ፤ በዘፍጥረት 1:16 ላይ

የተጠቀሰው ቃል ነው። እዚህ ጋ ፀሐይና ጨረቃ በቀንና በሌሊት ላይ እንዲሠለጥኑ ተደርገዋል። ይኸውም ሥርዓት የሌለውን ነገር ሥርዓት እንዲኖረው የማድረግ አላብ አለው። በዘፍጥረት 24:2፣ 45:8 ውስጥ «መግዛት» የሚለው ቃል የንብረት ኃላፊ/ ጌታ ወይም የቤት አዛዥ መሆንን በሚያንጸባርቅ መልኩ ጥቅም ላይ ውሏል። በዘፍጥረት 37:8 እና 45:26 ውስጥ ደግሞ መግዛት (የበላይ) የሚለው ቃል ንጉሥ(ገዥ) የሚል ትርጉም ይሰጣል። ይህ ቃል በሌላ ስፍራ በቤተሰብ ወይም በሴት እና በወንድ ግንኙነት ዐውድ ውስጥ አልተጠቀሰም። ስለዚህም፣ በአዳምና ሔዋን መካከል ያለውን ግንኙነት ለመገንዘብ የሚረዳን ጥቂት ፍንጭ ነው ያለው። ስለዚህም በዚህ ጥቅስ ገዥነት አጥፊ ወይም ጉጂ አይደለም ለማለት እንችላለን። ይልቁንም፣ ሥርዓትን የሚያስጠብቅ እና በሥርዓቱ የሚገኘውን ደኅንነት የሚያረጋግጥ ነው። ሁለቱም ማለትም ወንድ እና ሴት አሁንም በተቀሩት ፍጥረታት ላይ የመሠልጠን ኃላፊነት አለባቸው። ወንዶች በሴቶች ሁሉ ላይ የመግዛት ሥልጣን የላቸውም።

እግዚአብሔር በተጋቡ ጥንዶች መካከል ያለውን ግንኙነት ለማድነቅ እና ገዢነት በሥራ ላይ የሚውልበትን መንገድ ለማየት ወደ አዲስ ኪዳን መሄድ አለብን። በአዲስ ኪዳን ውስጥ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን እንደ ወደደ ሁሉ ባሎችም ሚስቶቻቸውን እንዲወዱ ተነግሯቸዋል (ኤፌሶን 5:25)። ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያንን የወደደው እንዴት ነበር? እርሱ እኛን የወደደን አባቱን ታዘ ወደዚህች ዓለም በመምጣት፣ ለ30 ዓመታት በኃጢአት ቢፈተንም እንኳ፣ ፍጹም የሆነ ሕይወትን በመኖር፣ ከዚያም በኃጢአታችን ምክንያት የሚደርስብንን ቅጣት ለማስወገድ በመሞት ነው። ፍጥረትን ከመግዛቱ በተለየ መልኩ፣ አዳም በሔዋን ላይ ያለው ገዥነት፣ ለእርሷ ለመኖርና ለመሞት መዘጋጀት ይጠበቅበታል። በቆላስይስ 3:19 ውስጥ፣ ባሎች ሚስቶቻቸውን እንዲወዱ እንጂ መራራ እንዳይሆኑባቸው በድጋሚ ተነግሯቸዋል። በ1ኛ ጴጥሮስ 3:7 ውስጥ ደግሞ ጸሎታቸው እንዳይከለክል ባሎች ለሚስቶቻቸው ዋጋ የሚሰጡ እና የሚያከብሯቸው እንዲሆኑ

ተነግሮናል። ገዢ መሆኑ የወሲብ ፍላጎታቸውን ለመቆጣጠር ሲባል የሴቶችን ብልት ለመቁረጥ ፈቃድ አይሰጥም። በዚህ በመወደድ ዐውድ ውስጥ ሴቶችም እንዲገዙ ተነግሯቸዋል።

እግዚአብሔር የለዎች ግንኙነት እንደዚህ እንዲሆን ካደረገ በኋላ፣ በለዎች እና በራሱ መካከል ያለውን ግንኙነት እንደገና ደነገገ። ከገነት አስወጣቸው። ግን ለምን? በተለየ ሁኔታ የተገለጹ ሁለት ዛፎች እንደ ነበሩ ታስታውሳላችሁ። እነርሱም መልካም እና ክፉውን የሚያሳውቁ እና የሕይወት ዛፍ ናቸው። አዳም እና ሔዋን የዘላለም ሕይወት እንዳላገኙ፣ ከእግዚአብሔር መለየታቸውን ማስታወስ በጣም አስፈላጊ ነበር። «የሴቲቱ ዘር» ፍሬው መጀመሪያ መምጣት እና ሰይጣንን ማሸነፍ እንዲሁም የኃጢአትን የሞት ዋጋ መክፈል ነበረበት። «ከሕይወት ዛፍ» እንድንበላ የተጋበዘነው ከኢየሱስ ሞት እና ትንሣኤ በኋላ ነው። ይህ ዛፍ የክርስቶስ የራሱ ምሳሌ ነው። የዘላለም ሕይወት ስጦታን የምንቀበለው፣ ከእግዚአብሔር ጋር ባለ ትክክለኛ ግንኙነት ነው። ይህም ማለት፣ ኢየሱስ የኃጢአት ዕዳችንን መክፈሉን ከተቀበልን በኋላ ነው። ይህንን የዕዳ ክፍያ ካልተቀበልን፣ ከእግዚአብሔር ኅብረት ውጭ እንሆናለን፣ ለዘላለም ይፈረድብናል። አዳምንና ሔዋንን ከዔድን ገነት በማስወጣት፣ እኛ እና እነርሱ (ሁላችንም) ኃጢአታችን በክርስቶስ ኢየሱስ ተወግዶ፣ ከሕይወት ዛፍ ለመብላት እንድንችል አደረገ።

በቀጣይ የምሕረት ድርጊቱ፣ እግዚአብሔር ሁለት ልጆቹን የእንስሳ ቆዳ አለበሳቸው። ልብስ ለማግኘት የደም መፍሰሱ አስፈላጊነት ኃጢአት በመሠራቱ ደም መፍሰስ እንዳለበት የሚናገር ምሳሌ ነው። በብሉይ፣ ቃል ኪዳን በደም ይገለጥ ነበር፣ እግዚአብሔር ይቅር ማለቱንና ኃጢአትን ማስወገዱን እንደ ምሳሌ ለማሳየትም መሥዋዕት ይቀርባል። በግርዘት ደምን ማፍሰስ ከእነዚህ ምልክቶች መካከል አንዱ ነበር። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ለተነሣው ርእሰ ጉዳይ፣ ግርዘትን እግዚአብሔር ለሴቶች እና ለወንዶች ካለው ዓላማ አንጻር መረዳት አስፈላጊ ነው። ስለሆነም

ከዚህ ቀጥላን የምናየው ግርዘት በብሉይ እና በአዲስ ኪዳናት ውስጥ ነው።

ግርዘት በብሉይ ኪዳን

እቶ ተሾመ ነጋሽ እንዲህ ጽፈዋል፡-

«ከትንሽ ጊዜ በፊት ሴት ልጅ የወለደች ጓደኛዬን ለመጎብኘት ሄድኩ። ስለ ሰጠታውም እግዚአብሔርን አመሰግንን። እኔም በጨዋታ መሐል የሴቶችን ግርዘት ጉዳይ አነሣን። እኔም በዚያው የወለደችውን ጓደኛዬን ልጄን በተመለከተ ምን እንዳለበት ጠየቅኳት። እርሷም፡ ከ80 ቀን በኋላ የምታስገርዛት መሆኗን በመግለጽ በፍጥነት መለሰች። በጣም ደነገጥኩ።

ውይይቱ በጣም ተጧጧ። በሴቱ ውስጥ ባለን ሰዎች መካከል የአሳብ መለያየት ሆነ። እናቲቷ፡ ልጄቱ ካልተገረዘች ቂንጥሯ አድጎ የብልቷን አፍ እንደሚሸፍነው ተናገረች (ለነገሩ ቂንጥር የአተር ፍሬ ከማክል የበለጠ አያድግም)። እኔም በንግግሯ በመገረም፡ የምትለው ነገር ከምሯ እንደ ሆነ ጠየቅኳት። እርሷም እውነቷን መሆኑን በድጋሚ አረጋገጠችልች። በእርግጥ በእነዚህ ሴቶች እምነት ተበሳጨሁ። ቂንጥር የሚያድግ እና የብልትን አፍ የሚሸፍን ከሆነ እግዚአብሔር ለምን ፈጠረው? እግዚአብሔር በእኛ አካል አይቀልድም። በእርግጥ፡ እንዲህ ዓይነት የውሸት መረጃ «ከተማረች» እናት መሰማት ያሳዝናል። በተጨማሪም እናቲቱ ከእግዚአብሔር ጋር ባለ የቃል ኪዳን ግንኙነት ግርዘት መፈጸም እንዳለባትም ታስባለች። እግዚአብሔር ግን፡ የሴትን ውጫዊ ብልት ስለ መቁረጥ (ግርዘት) ምንም ነገር አልተናገረም። የተሳሳተ እምነት ስለባ ስለሆኑት ምስኪን ሴቶች ሐዘን ተሰማች።»

በዘፍጥረት 12:2-3 ላይ እግዚአብሔር ለአብርሃም እንዲህ ብሎ ተናግሯል፡-

«ታላቅ ሕዝብ አደርግሃለሁ፤ ደግሞም እባርክሃለሁ፤ ለሌሎች በረከት ትሆናለህ። የሚባርኩህን እባርክሃለሁ፤ የሚረግሙህንም እረግማለሁ፤ በምድር የሚኖሩ ሕዝቦች፤ በአንተ አማካይነት

ይባረካሉ፡፡»

ከሔዋን ጋር የተደረገው ቃል ኪዳን በእርሷ ታዛዥነት ላይ የተመሠረተ አልነበረም፡፡ በተመሳሳይ መልኩ፣ ለአብርሃም ቃል ኪዳን የተሰጠው ያለ ምንም ቅድመ ሁኔታ ነበር፡፡ ለሁለቱም የተሰጡት ተስፋዎች፣ የሰዎችን ከዘላለም ጥፋት መዳን የሚመለከቱ ናቸው፡፡ ከትንሽ ጊዜ በኋላ፣ እግዚአብሔር ይህንን ቃል ኪዳን ከአብርሃም ጋር እንደሚያረጋግጠው ተናገረ፡፡ ለዚህ ቃል ኪዳን እንደ መታሰቢያና ምላሽ አድርጎ እግዚአብሔር እንዲህ አለ፡ «አንተና ከአንተም በኋላ የሚመጣው ዘርህ የምትጠብቁት ኪዳን ይህ ነው፤ በመካከላችሁ ያለ ወንድ ሁሉ ይገረዝ፡፡» (ዘፍጥረት 17:2፣10)፡፡

ለግርዘቱ የተሰጠው ትእዛዝ በጣም ግልጽ ነበር፡፡ ይኸውም ወንዶች ሁሉ እንዲገረዙ ነው፡፡ የሚገረዙትም በተወለዱ በስምንተኛ ቀናቸው ነበር፡፡ ከስምንት ቀን በላይ የሆናቸው ወንድ ልጆች እና ትልልቅ ሰዎችም መገረዝ ይችሉ ነበር፡፡ ያለመገረዝ ሰውየውን ከቃል ኪዳኑ በረከት ውጭ ያደርገዋል፡፡ ግርዘቱና ተከትሎት የሚመጣው በረከት የአብርሃም ቤተሰቦች አባል ለሆኑት ሁሉ የሚሆን ነበር፡፡

አባቶቻቸው ስለ ተገረዙ ሴቶችም በቃል ኪዳኑ ውስጥ ይጠቃለሉ ነበር፡፡ እግዚአብሔር በግርዘት ተምሳሌትነት የሰውን ዘር ይባረካል፡፡ በመፀነስ ወቅት ባርኮቱ ወደ ልጆች ያልፋል፡፡ ተምሳሌቱ ሴቶች እንዲገረዙ አይጠይቅም፡፡ የሴቲቱ ዘር በውስጧ ስለ ሆነ የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ ተምሳሌታዊ ፋይዳ ሊኖረው አይችልም፡፡ እግዚአብሔር አዳምን የፈጠረው እርሱ ላይ ጉዳትን ሳያደርስ ሊቆረጥ ከሚችል ቁራጭ ቆዳ (ሸለፈት) ጋር ይመስላል፡፡ በሴቶች አካል በየትኛውም ስፍራ እንደዚህ ዓይነት ቁራጭ ቆዳ (ሸለፈት) የለም፡፡

እግዚአብሔር ይህንን እና ቀጣዮቹን ቃል ኪዳኖች ሁሉ ለማረጋገጥ ደም ማፍሰስን ተጠቀመ፡፡ ይሁን እንጂ፣ ይህ ምልክት የሰዎችን ልብ እንደማይቀይር ወዲያውኑ ግልጽ ሆነ፡፡ ከእያንዳንዱ

ቃል ኪዳን ጋር የደም መፍሰሱ በቂ እንዳልሆነና ሕጉን ጠንቅቆ በሚፈጽም አንድ ሰው አማካይነት የተገረዘ ልብ ማስፈለጉን የሚያሳይ ፍንጭ ነበር። በዚሁ ጉዳይ ላይ መሴ ሲጽፍ እንዲህ ብሏል፡ «አምላክህን እግዚአብሔርን በፍጹም ልብህና በፍጹም ነፍስህ እንድትወደው፤ በሕይወትም እንድትኖር፤ አምላክህ እግዚአብሔር የአንተንና የዘርህን ልብ ይገርዛል።» (ዘዳግም 30:6)።

በኤርምያስ ምዕራፍ 4 ውስጥ እግዚአብሔር የአስራኤል ሕዝብ ወደ እርሱ እንዲመለስ፤ ጣዖቶቻቸውን እንዲያስወግዱ እና መልካም ሕይወት እንዲኖሩ ጥሪ ያደርጋል። ቃሉም እንዲህ ይላል፡ «እናንተ የይሁዳ ሰዎች፤ የኢየሩሳሌምም ነዋሪዎች፤ ለእግዚአብሔር ተገዙ፤ የልባችሁንም ሽለፈት አስወግዱ፤ አለዚያ ስለ ሠራችሁት ክፋት፤ ቁጣዬ እንደ እሳት ይጓበለባል፤ ሊገታውም የሚችል የለም።» (ኤርምያስ 4:4)። በኤርምያስ 9:25 ላይ ደግሞ በድጋሚ፤ የሥጋ ግርዘት ከእግዚአብሔር ቅጣት ለመዳን በቂ እንዳልሆነ እናያለን። ጌታም እንዲህ አለ፡ «ሥጋቸውን ብቻ የተገረዙትን የምቀጣበት ጊዜ ይመጣል፤ . . . እነዚህ ሕዝቦች ሁሉ በእርግጥ የተገረዙ አይደሉምና፤ የአስራኤልም ቤት ሁሉ ልባቸው አልተገረዘም።» በኋላ ኤርምያስ ሲናገር፡ «ከአስራኤል ቤትና፤ ከይሁዳ ቤት ጋር ይላል እግዚአብሔር፤ አዲስ ቃል ኪዳን የምገባበት፤ ጊዜ ይመጣል . . . ከአባቶቻቸው ጋር እንደ ገባሁት ኪዳን አይደለም፤» (ኤርምያስ 31:31፤32)። እግዚአብሔር ሲናገር፤ «ሕጌን በልቡናቸው አኖራለሁ፤ በልባቸውም እጽፈዋለሁ። እኔ አምላክ እሆናቸዋለሁ፤ እነርሱም ሕዝቤ ይሆናሉ።» (ኤርምያስ 31:33)። ኢሳይያስ በበኩሉ አገልጋይ እንደሚወለድ፤ እርሱም የቃል ኪዳን ምልክት ሳይሆን ራሱ ቃል ኪዳን እንደ ሆነ፤ እንዲሁም ለአሕዛብ ብርሃን እንደሚሆን ይናገራል (ኢሳይያስ 42:1፤ 6)። ይህ አገልጋይ፤ ሰዎችን ከጨለማና ከግዙት ነፃ ያወጣቸዋል ተብሎ በኢሳይያስ 49:8፤9 ውስጥ ተጠቅሷል።

ግርዘት ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር ግንኙነት ይኖራቸው ዘንድ ጌጹሕ ልብ እንደሚያስፈልጋቸው የሚያመለክት ተምሳሌት ነበር። ይህ አሳብ በሌላ መንገድ ሲገለጽ፤ ሰዎች ቅዱስ ከሆነው

ከእግዚአብሔር ጋር ግንኙነት ለማድረግ ኃጢአት የሌለባቸው እና ፍጹም የተቀደሱ መሆን ያስፈልጋቸዋል ማለት ነው። በብሉይ ኪዳን የነበሩት የእግዚአብሔር ሰዎች ሕይወታቸው በእግዚአብሔር ዓይን ገጽሕና ኃጢአት አልባ የሚሆንበትን መንገድ ያለማቋረጥ መፈለግ ነበረባቸው። ለዚህ መንገዱ ኢየሱስ ነበር። እውነተኛ መገረዝ የልብ መለወጥ ወይም የፍላጎት መቀየር ነው። ይህ ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት ማድረግን የሚያሳይ መንፈሳዊ ለውጥ ነው።

ይህንን እውነት ያለማወቅ በጥንታዊቷ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ታላቅ መወዛገብን እና ክርክርን አስነሥቶ ነበር። ከዚህ ቀጥለን የምናየው ይህንኑ ነው።

ግርዘት በአዲስ ኪዳን ውስጥ

በሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ ውስጥ፣ ወንጌል ወደ አሕዛብ ወይም ወዳልተገረዙ ሰዎች እንደ ሄደ እናያለን። ጌታ ጴጥሮስን በቂሣርያ ወደሚኖረው ቆርኔሌዎስ ወደሚባል ሰው ዘንድ ልኮታል። ከጴጥሮስ ስብከትም የተነሣ፣ ብዙ ያልተገረዙ ሰዎች አምነው ተጠምቀዋል። መዳናቸውን ተከትሎ ወዲያውኑ አዳዲሶቹ አማኞች መገረዝ አለባቸው ወይስ የለባቸውም የሚል ክርክር ተነሥቶ ነበር።

ጳውሎስም ለገላትያ ሰዎች በጻፈው ደብዳቤ ውስጥ የግርዘትን ጉዳይ አንሥቶ ምላሽን ሰጥቷል፤ በአዳዲሶቹ አማኞች ላይ ሕግን የጫኑባቸውንም ኮንኟቸዋል። አሕዛብ የነበረው ቲቶ መገረዝ እንዳልሰፈለገው ነግሯቸዋል። ጽድቅ የሚመጣው በእምነት እንጂ ሕግን በመጠበቅ እንዳልሆነ አስረድቷቸዋል። ከአብርሃም በሚወጣ ዘር አማካይነት ዓለም ሁሉ እንደሚባረክ ለአብርሃም የተገባውን የተስፋ ቃል አስታውሷቸዋል። የክርስቶስ ሕይወትና ሞት ደግሞም ከሙታን መነሣቱ ከሕግ የሚበልጥ ደግሞም ሕግን የሚተካ እንደ ሆነ ግልጽ አድርጓል። የሕግ ውጤት ወደ ሞት የሚያመራ የመርገም ጫና ነው። ነገር ግን ክርስቶስ ራሱ ስለ እኛ መርገም ሆኖ ከሕግ ነፃ አወጣን። የሕጉ ዓላማ ወደ እግዚአብሔር ለመቅረብ

ሌላ ፍጹም መንገድ እንደሚያስፈልጋቸው ለአይሁዳውያን እና ለአሕዛብ ማሳየት ነው። ስለዚህም ጳውሎስ በዚህ መልእክቱ መጨረሻ ላይ ሲናገር እንዲህ ብሏል፡ «መገረዝ ለሚፈልግ ሁሉ ሕግን በሙሉ የመፈጸም ግዴታ እንዳለበት እንደገና ለእያንዳንዱ በግልጽ እናገራለሁ። በሕግ ለመጽደቅ የምትጥሩ፣ ከክርስቶስ ተለይታችኋል፣ ከጸጋ ርቃችኋል።» (ገላትያ 5:3-4)።

በሮሜ ውስጥ ጳውሎስ እግዚአብሔር ለኤርምያስ የገባውን ቃል ኪዳን ለአንባቢዎቹ እንዲህ እያለ ያስታውሳቸዋል፡ «ዳሩ ግን አንድ ሰው ይሁዲ የሚሆነው በውስጣዊ ማንነቱ ይሁዲ ሆኖ ሲገኝ ነው። ግዝረትም ግዝረት የሚሆነው በተጻፈው ሕግ ሳይሆን፣ በመንፈስ የልብ ግዝረት ሲኖር ነው።» (ሮሜ 2:29)። በምዕራፍ 4:9-25 ውስጥ ደግሞ አብርሃም የጸደቀው ከመገረዙ በፊት ባሳየው እምነት መሆኑን ጳውሎስ ይገልጻል። መገረዝ ለአብርሃም እና ለአይሁድ ሕዝብ የእግዚአብሔር ታማኝነትና የቃል ኪዳን ምልክት ነው። መገረዝ የእምነት፣ የመዳን ወይም ጸጋን የማግኛ መንገድ ሆኖ አያውቅም።

እነዚህ ምንባቦች፣ የተገረዘ ሰው ደገንነቱን ያጣል የሚሉ አይደሉም። ይልቁንም፣ ሰው እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘት በመገረዝ ላይ እምነቱን ከጣለ፣ ኢየሱስን እያመነ አይደለም ማለት ነው። በሌላ አነጋገር ደግሞ፣ የኢየሱስ ሞት የኃጢአትን ዕዳ ለመክፈል በቂ ስላይደለ ሞቱን ፍጹም እናደርግ ዘንድ አንድ ነገር መሥራት አለብን እንደ ማለት ነው።

ጴጥሮስ ወደ ኢየሩሳሌም በሄደ ጊዜ፣ ካልተገረዙ አሕዛብ ጋር ኅብረትን በማድረግ ተወቅሶ ነበር። ጴጥሮስም እግዚአብሔር በአሕዛብ መካከል እንዴት እየሠራ እንዳለ በነገራቸው ጊዜ፣ የሕዝቡ ምላሽ፡- «ይህም ከሆነ፣ አሕዛብም ወደ ሕይወት ይመጡ ዘንድ፣ እግዚአብሔር ንስሐን ሰጥቷቸዋል ማለት ነዋ» እያሉ እግዚአብሔርን አከበሩ (ሐሥ. 11:18)። ያልተገረዙ ሰዎች በቤተ ክርስቲያን ያላቸውን ስፍራ አስመልክቶ የተነሣው ክርክር እልባት ያገኘ ቢመስልም፣ ጌላ ግን ከይሁዳ እና ከአንጾኪያ የመጡ ሰዎች

ደኅንነት ማግኘት የሚቻለው ሰዎች ሲገረዙ ብቻ ነው የሚል ትምህርት በማስተማራቸው ችግሩ እንደገና አገርሽቷል።

እነዚህ አስተማሪዎች በፈጠሩት ጥርጥር ምክንያት በኢየሩሳሌም ጉባኤ ተጠራ። ይህም ጉባኤ እግዚአብሔር በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እየሠራ ካለው ሥራ አንጻር ተከራክሮ እና መርምሮ አልባትን የሚሰጥ ነበር። በዚህ ውይይት ላይ ጴጥሮስ፣ ጳውሎስ፣ ባርናባስ እንዲሁም ያዕቆብ አስተዋጽኦ አድርገው ነበር። በመጨረሻም፣ አሕዛብ ለመዳን የሙሴን ሕግጋት መጠበቅ እንደማያስፈልጋቸው ስምምነት ላይ ተደርሷል። አሕዛብ አማኞች ከሌሎቹ ክርስቲያኖች ጋር ኅብረት ማድረግ ይችሉ ዘንድ የተወሰኑትን የአመጋገብ ሥርዓቶች እንዲጠብቁ ተነግሯቸው ነበር (ሐሥ. 15)።

በቄላስይስ መጽሐፍ የልብ ግርዘት ምልክቱ መጠመቅ እንደ ሆነ ጳውሎስ ይናገራል። «የመለኮት ሙላት ሁሉ በእካል በእርሱ ይኖራልና፤ እናንተም የገዢነትና የሥልጣን ሁሉ ራስ በሆነው በክርስቶስ ሙሉ ሆናችኋል። በእርሱ ሆናችሁ በእጅ ባልተደረገ መገረዝ ተገረዛችሁ፤ በክርስቶስም መገረዝ የሥጋን ንጢአታዊ ባሕርይ አስወገዳችሁ፤ በጥምቀትም ከእርሱ ጋር ተቀብራችሁ፤ እርሱን ከሙታን ባስነሣው በእግዚአብሔር ንይል በማመን ከእርሱ ጋር ደግሞ ተነሣችሁ።» (ቄላስይስ 2:9-12)።

ለማጠቃለልም፣ የወንዶች ግርዘት ከግል ወይም ከንጽሕና ጋር በተያያዙ ምክንያቶች ይደረግ ይሆናል። አዲስ ኪዳን ግልጽ የሚያደርገው፣ ግርዘት ሰውየው በአንድ የተወሰነ ቡድን ውስጥ ተቀባይነት እንዲያገኝ ሲል ሊፈጽመው እንደሚችል ነው። ይሁን እንጂ፣ ለሃይማኖታዊ ዓላማ ተብሎ መፈጸም ግን የለበትም። ክርስቶስ በእኛ ፈንታ ሕግን ስለ ፈጸመ፣ ድርጊቱ አያጸድቀንም፣ አስፈላጊም አይደለም።

መጽሐፍ ቅዱስ እና የሴቶች መቆረጥ

የሴትን ውጫዊ ብልት መቆረጥ ከወንዶች ግርዘት ጋር ተመጣጣኝ አይደለም፤ እንደ ሆነ ተቆጥሮም አያውቅም፤ መጽሐፍ ቅዱሳዊ መሠረትም የለውም። አሳቡ ዝም በመባሉ (ባለመገለጽ)

አማካይነት የተላለፈው መልእክት ጠንካራ ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያሉት ትምህርቶች ሁሉ ስለ ወንድ ግርዘት የሚናገሩ ናቸው። የሴቶች መቆረጥ በእግዚአብሔር ሕዝቦች መካከል እንኳ ተቀባይነት የሌለው ነገር ነው።

በፍጥረት አማካይነት የቀረበው አሳብ እንኳ ጠንካራ ነው። እግዚአብሔር የፈጠረው ነገር ሁሉ፣ እነዚህ የሴት አካል ክፍሎችን ጨምሮ፣ መልካም ነው። እነዚህ የአካል ክፍሎች በልጅ መውለድ ሂደት እንዲሁም በጋብቻ ውስጥ ለሚፈጸም ጤናማ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ተስማሚና አስፈላጊ ሆነው የተፈጠሩ ናቸው። በሔዋን ዘር አማካይነት ኢየሱስ የመምጣቱ ተስፋ እግዚአብሔር በልጅ መወለድ ላይ ላለው በረከት ማረጋገጫ ነው። ልጅ የመወለዱን ሂደት የበለጠ አደገኛ የሚያደርግው ማንኛውም ድርጊት ከእግዚአብሔር ያልሆነ እና የእርሱም ባርነት ያልታከለበት ነው። የጋብቻን ግንኙነት የሚያደናቅፍ ወይም የሚያበላሽ፣ ወይም ደግሞ ከጋብቻ ውጭ ያለን የግብረ ሥጋ ግንኙነትን የሚያበረታታ ማንኛውም ነገር የእግዚአብሔር ፈቃድ አይደለም። ለወሲብ እርካታ የተሰጡ ብልቶች ከመጉዳታቸው የተነሣ በጋብቻ ውስጥ ጥንዶች እግዚአብሔር የሰጣቸውን የግብረ ሥጋ ፍላጎት ማርካት ካልቻሉ፣ ሁልጊዜ ከሌላ ሰው ጋር ወሲብ ለመሞከር መፈተናቸው አይቀርም። አንድ ነገር የእግዚአብሔር ፈቃድ ካልሆነ፣ ምንጩ የሰይጣን መሣሪያ ለመሆን ራሳቸውን የሰጡ ሰዎች ኃጢአተኛ ልብ ነው። ስለዚህ ሴት እንድትቆረጥ ማድረግ በቀጥታም ይሁን በተዘዋዋሪ ከሰይጣን ጋር መተባበር ነው።

ትዳር፣ እኛና ወደ እኛ የሚመለከቱ ሌሎች የሚያዩን ሁሉ እግዚአብሔር ከእኛ ጋር እንዲኖረው የሚፈልገውን ግንኙነት በተሻለ ሁኔታ እንዲረዱት የሚያስችል ተጨባጭ ግንኙነት ነው። የቤተሰብ ግንኙነት እግዚአብሔር ለእኛ ለመናገር የሚጠቀምበት መንገድ ነው። በዚያም ሙሽራ ለሙሽሪት፣ ወይም ደግሞ አባትና እናት ለልጆቻቸው እንደሚጠነቀቁ፣ እርሱም ደግሞ ለእኛ እንዴት እንደሚጠነቀቅ ያሳይበታል።

ምዕራፍ አራት፡፡

መጽሐፍ ቅዱስ፣ ባህል እና ለውጥ

በዚህም ምዕራፍ ውስጥ፣ ሰዎች ሴቶች ልጆቻቸውን የሚያስቆርጡበትን ምክንያት እንመረምርና ለድርጊቱ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምላሽ ለመስጠት እንሞክራለን፡፡ በምዕራፍ ሦስት ውስጥ መጽሐፍ ቅዱስ አካልን ወይም የትዳርን ግንኙነትን የሚጎዳን ድርጊትን እንደሚኮንን አይተናል፡፡ ይህም የሴትን ውጫዊ ብልት የመቁረጥን ድርጊት ስሕተት ያደርገዋል፡፡ ሆኖም ግን፣ መቆረጥ ከባህል አንጻር ያለውን ጠቀሜታ በጥልቀት ስንመለከት፣ ሁሉም ባህሎች ድርጊቱን ለመፈጸም የሚሰጧቸው ምክንያቶች አሏቸው፡፡ አንዳንዶቹን ምክንያቶች በጉዳይ ጥናት ውስጥ አይተናቸዋል፡፡ በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ደግሞ፣ «የሴትን ውጫዊ ብልት ለመቁረጥ የሚሰጡት እነዚህ ምክንያቶች ትክክል ናቸው ወይስ አይደሉም?» የሚል ጥያቄን እንጠይቃለን፡፡ ድርጊቱን ለመፈጸም የቀረቡት ምክንያቶች አውነት ሆነው ከተገኙ፣ የታሰበውን ግብ ለመምታት ድርጊቱን የሚተካ ሌላ ነገር እንፈልጋለን፡፡ ድርጊቱን ለመፈጸም የቀረቡት ምክንያቶች ትክክል ካልሆኑ ደግሞ፣ ክርስቲያን ስንሆን ልምዱን ወደ ኋላችን ለመተው የበለጠ እንደፋፈራለን፡፡

ቅኝት

የሴትን ውጫዊ ብልትን የመቁረጥ ምክንያት ከድርጊቱ ጋር አብሮ ከሚሄደው ሥርዓት አኳያ የተለያየ ነው፡፡ እነዚህን ምክንያቶች ልማዳዊ፣ ማኅበራዊ፣ ባህላዊ፣ ኢኮኖሚያዊ፣ የሕክምና እንዲሁም የእምነትና የፖለቲካ ብለን ልንከፋፍላቸው እንችላለን፡፡

ወግ አጥባቂዎች (Traditionalists) እንደሚሉት፣ እነርሱ ሴቶችን የሚቆርጡት አያት ቅድመ አያቶቻቸው ስለደረጉት ነው፡፡ አንዳንድ ጊዜ ደግሞ የልጅ ልጆቻቸው ልማታቸውን እንደሚከተሉ ወላጆች ቃል ይገባሉ፡፡ ልጆችም ቃል ኪዳናቸውን በመጠበቃቸው ምክንያት

ከቀደሙት ጋር የመተሳሰር ክብር ይሰማቸዋል።

ማኅበራዊና ባህላዊ (Socio-Cultural) ምክንያቶች ደግሞ ብዙውን ጊዜ የመቆጣጠር ፍላጎትና መቆረጡ የሚፈጸመው ድንግልናን ለመጠበቅ እና ሚስቲቱን ታማኝ ለማድረግ ነው የሚል አሳብን ያንጸባርቃሉ። ይህ ልማድ አንዳንድ ጊዜ ባል ወደ ውጭ ሲሄድ የሴቲቱን ብልት መስፋትና ሲመለስ ደግሞ እንደገና መክፈትን (deinfibulation) ያጠቃልላል። ቂንጥር ሴትን በወሲብ በጣም ኃይለኛ እንድትሆን ያደርጋታል ይባላል። ስለዚህም ይህንን የሴት ከፍተኛ ስሜት ወንዶች ላያረኩት ይችላሉ የሚል ፍርሃት አለ። ስለዚህም ቂንጥርን ማስወገድ የወሲብ ፍላጎትን ይቀንሳል ይባላል። ደግሞም እርስ በእርሱ በሚቃረን መልኩ (በአያዎዎ) ድርጊቱ የመጀመሪያውን የግብረ ሥጋ ግንኙነት ሂደት ቀላል እንዲያደርገው ነው ይባላል።

ሁለተኛው የማኅበራዊና ባሕላዊ (Socio-cultural) ምክንያቶች ስብስብ ደግሞ የባሕርይ ቀረጻን ያካትታል። ድርጊቱ ሴቶችን የበለጠ ዝግተኛ ከማድረጉም በተጨማሪ፣ አመለ ሸጋ ያደርጋቸዋል ይባላል። በተጨማሪም፣ ለቁጥጥር የሚመቹ እና የታመኑ ያደርጋቸዋል ተብሎ ይታሰባል። በአንዳንድ ማኅበረሰቦች ውስጥ ያልተገረዘች ልጃገረድ ገልጃጃ እንደምትሆን፣ እንዲሁም ዕቃዎችን እንደምትጥልና እንደምትሰብር ይታሰባል። ስለዚህም መቆረጡ የተሻለ የቤት አመቤት ያደርጋታል ተብሎ ይታሰባል።

ከዛም የክብርና የደረጃ ምክንያቶችም አሉ። የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ የቤተሰብን መልካም ስም ያስጠብቃል። ለቤተሰቡ፣ ለጎሳው እንዲሁም ለሴቷ ማኅበራዊ ክብርን ያስገኛል። የመሸጋገሪያው ሥርዓት ለልጆቹ ትልቅነትን ያሰጣቸዋል፣ የአዋቂነት ቡድኖች አባልም ያደርጋቸዋል። ያለበለዚያ ግን ይገለላሉ። ይህ በሴራሊዮን እና በኬንያም የተለመደ ሲሆን፣ በማሊ፣ እንዲሁም በኢትዮጵያ ባሉት ኩናማዎችም ዘንድ ያለ ሁኔታ ነው። ገራገሮቹ፣ ብዙውን ጊዜ ባልቴቶች ናቸው፣ በአንዳንድ ማኅበረሰብ ውስጥ ክብርንና ዝናን ያገኛሉ።

ኢኮኖሚያዊ ምክንያቶች ደግሞ ቆራጮቹ ድርጊቱን እንዲያከናውኑ የሚከፈላቸውን ክፍያ ያጠቃልላል። እነዚህ ሰዎች ሴቷ ስታገባ፣ መቆረጡ በሚፈጸምበት ወቅት የተሰፋውን ብልቷን ሲከፍቱ (ስፌቱን ሲያላቅቁ) ይከፈላቸዋል። ይህ አንዳንድ ጊዜ ከመሬት ወይም ከግመል ውርስ ጋር ይገናኛል። በተጨማሪም፣ ዳጎስ ያለ ጥሉሽ ለማግኘት ሁልጊዜ አስፈላጊ ነው። ልጁ በተቆረጠች ጊዜ ለአባት ስጦታዎች ይሰጣሉ።

ፖለቲካዊ ምክንያቶች ደግሞ በሴት ላይ መሠልጠንና የቤተሰብና የሃሳብ ክብርን ያጠቃልላል። ድርጊቱ ልጃገረዶቹ እንዲያገቡና ካልተቆረጡት ወገን የሆኑትን ማግባት እንደማይችሉ ስለሚያረጋግጥ፣ ለቤተሰቡ ክብር ያስገኛል። አንዳንድ ጊዜ ድርጊቱ ወደ ምሥጢራዊው ማኅበረሰብ መግቢያ ነው። የተቆረጡት በማኅበረሰቡ ድጋፍ ለማግኘት ምሥጢራዊ ቡድኑን ይቀላቀላሉ። ብዙውን ጊዜ እነዚህ ማኅበረሰቦች አንድ ክፍል በሆኑበት ባህል ላይ የማይናቅ ተጽዕኖ አላቸው።

የሴትን ውጫዊ ብልት መቆረጥ የሚፈጸምበት የእድሜ ክልል የተለያየ ነው። ለመቆረጥ የሚሰጡት ምክንያቶች የመቆረጫውን እድሜ ይወስናሉ። ቆረጣው የሚከናወንባቸው አራት ዋና ዋና ጊዜያት አሉ። ልጅቷ ከተወለደች በኋላ ባሉት ጥቂት ሳምንታት ውስጥ፣ ወደ አቅሙሔዋን እንደ መሸጋገሪያ፣ እንደ ጋብቻ ሥርዓት ወይም የመጀመሪያ ልጅን ከወለደች በኋላ ይደረጋል።

ብዙውን ጊዜ፣ ሁልጊዜም ባይሆን፣ አማራዎች የሚገርዙት ልጁቱ ገና ሕፃን እያለች፣ በስምንተኛ ቀኗ ነው። የወሲብ ፍላጎትን መቀነስ፣ ልጅቱ በመልካም ባሕርይ እንድታድግ፣ ሴቲቱ ገልጃጃ ሆና ዕቃዎችን እንዳትሰብር እና ንጽሕና በልጅነት ለሚደረገው መቆረጥ የሚሰጡ ምክንያቶች ናቸው።

በብዙ ማኅበረሰቦች ዘንድ ድርጊቱ የመሸጋገሪያ ሥርዓት ሲሆን፣ የሚፈጸመውም ልክ የወር አበባ ከማየታቸው በፊት ወይም በኋላ ነው። አንዳንድ ጊዜ ድርጊቱ የጉርምስና ሥርዓት አካል ነው። በሂደት ልጁቱ ሴት ሆነች ይባላል። ይህ ካልተፈጸመ እንደ ሙሉ

ሴት አትቆጠርም፤ ጋብቻ መፈጸምም አትችልም። እነዚህ ማኅበረሰቦች፤ መቆረጥን የሚያስቡት የወሲብ ፍላጎትን ስለሚቀንስ ሴቲቱ እስከ ጋብቻዋ ጊዜ ድረስ ድንግል ሆና እንድትቆይ ያደርጋታል ብለው ነው። ሴቲቱን የበለጠ ዝግተኛ እንዲሁም ተገዢ ያደርጋታል ተብሎም ይታሰባል። ልጆቹ የሚያድጉት መቆረጥ ጥሩ እና አስፈላጊ እንደ ሆነ እየሰሙ ነው። ተለቅ ያሉት ልጆች ከእነርሱ ያነሱትን፡- አስቀያሚ፤ ወንድ የሚመስሉ እና በፍጹም የማያገቡ እንደ ሆኑ አድርገው ይቀልዱባቸዋል። በዚህ መንገድ ልጆቹ በሂደቱ ለማለፍ ፈቃደኞች ይሆናሉ። መቆረጥ ለሴቲቱ እና ለቤተሰቧ ማኅበራዊ ክብር ይሰጣቸዋል። መቆረጥ ዳጎስ ያለ ጥሎሽ፤ በማኅበረሰቡ ዘንድ ተቀባይነት ካለው ባል ጋር ያስገኛል። በብዙ ማኅበረሰቦች ዘንድ መቆረጥ የጉርምስና ሥርዓቱ አካል እንዲሁም በምሥጢራዊው ማኅበረሰብ ውስጥ መግባትን ያጠቃልላል። ወደ አዋቂነት ዕድሜ ለሚገቡት የአዲሱ ትውልድ ልጃገረዶች ምትሃታዊውን የሴት ምሥጢር የሚማሩበት ጊዜ ነው።

ሦስተኛው ለመቆረጥ የሚቻልበት ጊዜ ደግሞ ልክ ከጋብቻ በፊት ወይም በኋላ ነው፤ ምናልባትም የጋብቻ ሥርዓቱ አንዱ አካል ሊሆን ይችላል። ለዚህ ከሚሰጡት ምክንያቶች በከፊል በመጀመሪያ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ወቅት የወንዱ ብልት ወደ ሴቷ የማስገባቱን ሂደት ቀላል ለማድረግ፤ ሴቲቱ ወላድ እንድትሆን፤ በግብረ ሥጋ ለመርካት ከወንዱ ብዙ እንዳትጠብቅ፤ ዝግተኛ እና ታዛዥ እንድትሆን የሚሉት ይገኙበታል። የግብረ ሥጋ ግንኙነት ለሴቲቱ ኃይለኛ ሥቃይ እንዳለው ይቆጠራል። ስለዚህም በአንዳንድ ባህሎች ውስጥ ሴቷ በግንኙነት ወቅት ትገዛለት ዘንድ፤ ባሏ መምታት አለበት ይባላል። አንዳንድ ጊዜ መቆረጡ የሚደረገው የመጀመሪያ ልጅ ሲወለድ ወይም ከተወለደ በኋላ ነው።

ሁሉም ዓይነት እምነቶች እና ተረቶች የሚናገሩት፤ የሴትን ውጫዊ ብልት መቆረጥ ለሰውነት፤ ለአእምሮ እንዲሁም ለአጠቃላይ ጌጽሕና አስፈላጊ በመሆኑ ዙሪያ ነው። በዚህ ምዕራፍ የሴትን ውጫዊ ብልት የመቆረጥ ባህላዊ ምክንያቶችን ካየን በኋላ፤ በሚቀጥለው ምዕራፍ ደግሞ የጤና ጉዳዮችን እናያለን።

የሴትን ውጫዊ ብልት የመቁረጥ ምክንያቶችን የሚመለከቱ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ምላሾች

«ይህ የእኛ ባህልና ልምድ ስለ ሆነ ስንፈጽመው ኖረናል።»

አንዳንድ ጊዜ ይህ ምክንያት አያት ቅድመ-አያቶቻችን እንዲደረግ ስለሚፈልጉት ቢቆም ይበሳጫሉ እንደ ማለት ነው።

«ስለ ሞተውም ሥጋችሁን አትንጨ። ገላችሁንም አትንቀሱት፤ እኔ እግዚአብሔር ነኝ» (ዘሌዋውያን 19:28)።

ማቴዎስ 10:34-39፡- «በምድር ላይ ሰላምን ለማምጣት የመጣሁ አይምሰላችሁ፤ ሰይፍን እንጂ ሰላምን ለማምጣት አልመጣሁም። ሰውን ከአባቱ፣ ሴት ልጅንም ከእናትዋ፣ ምራትንም ከአማትዋ እለያይ ዘንድ መጥቻለሁና፤ ለሰውም ቤተ ሰዎቹ ጠላቶች ይሆኑበታል። ከእኔ ይልቅ አባቴን ወይም እናቴን የሚወድ ለእኔ ሊሆን አይገባውም፤ ከእኔ ይልቅም ወንድ ልጁን ወይም ሴት ልጁን የሚወድ ለእኔ ሊሆን አይገባውም፤ መስቀሉንም የማይዝ በኋላዬም የማይከተለኝ ለእኔ ሊሆን አይገባውም። ነፍሱን የሚያገኝ ያጠፋታል፤ ነፍሱንም ስለ እኔ የሚያጠፋ ያገኛታል።»

ሉቃስ 16:19-31፡ (ቢቻላችሁ ክፍሉን በሙሉ አንብቡት።) ታሪኩ ሞቶ ወደ ሲኦል ስለ ሄደው ሃብታም ሰው እና ሞቶ እነአብርሃም ወዳሉበት ገነት ስለ ሄደው አልዓዛር የሚባል ድሃ ሰው ነው። በመጀመሪያ፣ ባለ ጠጋው ሰው አልዓዛር ወደ እርሱ ዘንድ መጥቶ እንዲረዳው ፈለገ። አብርሃም ግን ከአንዱ ቦታ ወደ ሌላው ማለፍ እንደማይቻል ገለጸለት። ከዚያም ባለ ጠጋው ሰው ደግሞ አልዓዛር ወደ ምድር ሄዶ የባለ ጠጋውን ሰው ቤተሰቦች ያስጠነቅቅለት ዘንድ ጠየቀ። «አብርሃም ግን፡- . . . ሙሴ ና ነቢያት አሉአቸው፤ እነርሱን ይስሙ አለው። . . . ሙሴንና ነቢያትንም የማይሰሙ ከሆነ፣ ከሙታንም እንኳ አንድ ቢነሣ አይምኑም አለው» (ቁ. 30፣31)።

ሮሜ 12:1-2:- «እንግዲህ፤ ወንድሞች ሆይ፤ ሰውነታችሁን እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝና ሕያው ቅዱስም መሥዋዕት አድርጋችሁ ታቀርቡ ዘንድ በእግዚአብሔር ርኅራኄ እለምናችኋለሁ፤ እርሱም ለአእምሮ የሚመች አገልግሎታችሁ ነው። የእግዚአብሔር ፈቃድ እርሱም በጎና ደስ የሚያሰኝ ፍጹምም የሆነው ነገር ምን እንደ ሆነ ፈትናችሁ ታውቁ ዘንድ በልባችሁ መታደስ ተለወጡ እንጂ ይህን ዓለም አትምሰሱ።»

የዘሌዋውያን ጥቅስ የተወሰደው የእስራኤል ሕዝብ ወደ ተስፋዪቱ ምደር ሲገቡ ከተሰጣቸው ዝርዝር ሕጎች መካከል ነው። ሕጉ የተሰጠው ለተወሰኑ ሰዎች፤ በተወሰነ ወቅት እና ለተወሰነ ዓላማ መሆኑን መገንዘቡ አስፈላጊ ነው። ዛሬ በእኛ ላይ ተግባራዊ እናደርገው ዘንድ የትምህርቱን መርሐዎችና ትርጉም በጥንቃቄ መመልከት ያስፈልገናል። ለዚህ ዝርዝር ሕግ መሪ መርሕ በዘሌዋውያን 19:18 ላይ ያለው ሲሆን፤ የሚለውም፡- « . . . ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ» ነው። የዘሌዋውያንን መጽሐፍ በአጠቃላይ ለመረዳት መሪ የሆነው መርሕ፤ የእግዚአብሔር ሕዝብ ቅድስና ነው። ስለ ሆነም፤ በዘሌዋውያን መጽሐፍ 19:28 ላይ ያለው አሳብ በአዲስ ኪዳን ቤተ ክርስቲያን ላይ ያለውን አተገባበር ለመረዳት ይህ ክልከላ እንዴት ፍቅርንና ቅድስናን እንደሚያሳይ መመርመር አለብን። ይህ እግዚአብሔር የፍጥረትን ሥርዓት ከሚያስከብርበት ብዙ ሕግጋት መካከል አንዱ ነው። ሕዝቡ ልጆችን እንዳይሠዋ፤ ከእንስሳት ጋር የግብረ ሥጋ ግንኙነትን እንዳይፈጽም፤ ወይም ወንድ ከወንድ ጋር እንዳይተኛ ተነግሯቸዋል። አካልን መጉዳት፤ እግዚአብሔር እኛን ከፈጠረበት መንገድ በተቃራኒው መሄድ ነው። ይህ ጥቅስ፤ ሕዝቡ በአካባቢያቸው ከሚኖሩ እና ለጎዘን ሥርዓት አካላቸውን ከሚያበላሹ አሕዛብ የተለዩ ይሆኑ ዘንድ የተሰጠ ቁልፍ ማስጠንቀቂያ ነው። በተጨማሪም፤ የሞቱ ሰዎችን ማክበር ወይም መዘከር ወይም ደግሞ ያሉበትን ሁኔታ ለመቀየር የሚደረግ ማንኛ

ውም ድርጊት ስሕተት ነው።

ማቴዎስ እግዚአብሔርን ከምንወደው በላይ ቤተሰቦቻችንን መወደድ እንደሌለብን ነግሮናል። ይህ ማለት አንዳንድ ጊዜ የምንወዳቸውን ሰዎች የማያስደስት ምርጫ ማድረግ የግድ ነው ማለት ነው። ሰዎች እና መላእክት ፍጡራን መሆናቸውን አስታውሱ። ሰዎች የእግዚአብሔርን ፍጥረት የመንከባከብ፣ መላእክት ደግሞ እግዚአብሔርን የማገልገል ሥራ ተሰጥቷቸዋል። ሰይጣንና ርኩሳን መላእክቱ ደግሞ እግዚአብሔር የፈጠረውን መልካም ነገር ሁሉ ለማጥፋት ይሞክራሉ። ከፍጡራን መካከል ከፈጣሪው ከእግዚአብሔር የበለጠ ኃይለኛ የለም። ፈጣሪያችን ወይም ፍጡራኑን በማገልገል መካከል መምረጥ አለብን። ይህ ማለት እናትና አባትን ከማገልገል ይልቅ፣ የእርሱን መንገድ ማገልገልን መምረጥ አለብን ማለት ነው። እግዚአብሔር የሠራውን አንድ ነገር በማጥፋት የምናምን ከሆነ፣ ሰይጣንን እየተከተልን ነው። እግዚአብሔር ከሰይጣን የበለጠ ኃይለኛ ነው። ደግሞም ከሞቱትም ይሁን በሕይወት ካሉት አባቶቻችን የበለጠ ኃይለኛ ነው። አእምሮአችንን እና እምነቶቻችንን እግዚአብሔር በሚለው መሠረት ይቀየሩ ዘንድ ልንፈቅድላቸው ያስፈልጋል። የእግዚአብሔርን ቃል ስናነብና ስንታዘዝው፣ እግዚአብሔር አስተሳሰባችንን ይቀይረዋል፤ አስተሳሰባችን ደግሞ ድርጊታችንን ይቀይረዋል።

አንዳንድ ጊዜ ለወላጆቻችን ቃል ኪዳን እንገባለን። ስለዚህም ወላጆቻችን ሲሞቱ መታሰቢያቸውን ለማክበር ቃል ኪዳናችንን መጠበቅ እንዳለብን ይሰማናል። ይህ ቃል ኪዳን እግዚአብሔርን የማያስከብር መሆኑን ስናውቅ ምን ማድረግ አለብን? በሉቃስ የተጻፈው ታሪክ፣ በሕይወት ወዳሉት ቤተሰቦቹ ዘንድ ተመልሶ እግዚአብሔርን ያለመታዘዝ የሚያስከትለውን ጠንቅ ይነግራቸው ዘንድ በጣም ስለ ፈለገ አንድ ሰው ይነግረናል። ከሞቱት አያት ቅድመ - አያቶቻችን መካከል ብዙዎቹ ሊመለሱና የእግዚአብሔርን

ቃል እንድንታዘዝ ሊነግሩን ይፈልጋሉ፤ ግን አይችሉም። በእርግጠኝነት፤ የሞቱ ዘመዶችን መታሰቢያ ለማክበር የሚመረጠው መንገድ፤ ሊነግሩን የሚናፍቁትን ነገር ማድረግ ነው።

በሮሜ ምዕራፍ 12 ውስጥ ያለው ምንባብ ሰውነታችንን በተመለከተ እግዚአብሔር ያለውን ፈቃድ እና እግዚአብሔርን ልናመልክበት ስለሚገባበት መንገድ ከሚናገሩ ብዙ ክፍሎች መካከል አንዱ ነው። እኛ በአካባቢያችን ካሉት የተለየን ልንሆን ይገባናል። ምክንያቱም የምናደርገው ነገር ሁሉ፤ ሰውነታችንን የምንጠብቅበትን መንገድ ጨምሮ፤ እግዚአብሔርን ማምለኪያ ነው። በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር ሕዝቡን ተገቢ ስላልሆነ አምልኮ ጠንክር አድርጎ የወቀሰባቸው ብዙ አጋጣሚዎች አሉ። በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 5 ውስጥ እናኒያ እና ሰጴራ የተገደሉት ለጌታ ታማኝነት የጎደለው ስጦታን በማቅረባቸው ነው።

ክብረ ንጽሕናዋን ይጠብቃል፤ እርሷንም ለባሏ ያቆያል።

ዘፍጥረት 2:24: «ስለዚህ ሰው አባቱንና እናቱን ይተዋል፤ በሚስቱም ይጣበቃል፤ ሁሉም አንድ ሥጋ ይሆናሉ።»

ዘጸአት 20:15: «አትስረቅ።»

ዘሌዋውያን 19:16: «በሕዝብህ መካከል በሽንጋይነት አትዙር፤ በባልንጀራህም ደም ላይ አትቁም፤ እኔ እግዚአብሔር ነኝ።»

ለዎች አንድ መሆን የሚገባቸው ከሚያገቡት ሰው ጋር ነው። ይህም ሴቶችና ወንዶች በልባቸው ሊያደርጉት የሚገባ ውሳኔ ነው። በግብረ ሥጋ አንድ መሆን ለሴቶችና ለወንዶች በትዳር ውስጥ ብቻ መልካም ይሆን ዘንድ የታሰበ ነው። ድንግል ሆነው ይቆዩ ዘንድ የወንዶችን ብልት አንቆርጥም? እንዲህ ቢደረግ ግን ከጋብቻ ውጭ የሚደረግን ግንኙነት ለመከላከል በጣም ውጤታማ መንገድ ይሆን ነበር። ሴቷ ባልፈጸመችው ነገር ለምን በሕይወቷ ዘመን ሁሉ

ጠንቅ የሚሆን ጭካኔ የሞላበት ቅጣት እንቀጣታለን? ሰውነትን ማስተካከል አስተሳሰባችንን አይቀይርም። እግዚአብሔር ሴቶችና ወንዶች አንዳቸው ስለ ሌላቸው ንጹሕ የሆነ አሳብ እንዲኖራቸው ይፈልጋል። ባሏና እርሷ ደስ ይሰኙበት ዘንድ እግዚአብሔር የሰጣትን አንድ ነገር መወሰዱ ልዩ የሆነን ስጦታ ከሴቷ እና ከትዳሯ እንደ መሰረቅ ነው። ይህ ስጦታ ከተወሰደ ሴቷም ሆነች ወንዱ ይሠቃያሉ።

ድርጊቱ ደስታ የተሞላበትን ግንኙነት ከሴቷ ይሰርቃል። መቆረጡ በሚፈጸምበት ወቅት ወይም ልጅ በምትወልድበት ጊዜ ለመሞቷ ምክንያት ሊሆን ይችላል። በተጨማሪም፤ ድርጊቱ ምናልባትም በምጥ ጊዜ ለልጁ ሞት ምክንያት ሊሆን ወይም በሕይወቱ (በጤንነቱ) ላይ ጉዳትን ሊያስከትል ይችላል (ምዕራፍ 5ን ይመልከቱ)።

መቆረጡ ልጇቱ «ረጋ» ያለች እንድትሆን ከማድረግም በተጨማሪ፤ የወሲብ ፍላጎቷንም ይቀንሳል።

መዕልየ 4:9: «እኅቴ ሙሽራ ሆይ፤ ልቤን በደስታ አሳበድሽው፤ አንድ ጊዜ በዓይኖችሽ፤ ከአንገትሽስ ድሪ በአንዱ ልቤን በደስታ አሳበድሽው።» ሙሽሪትም በቁጥር 16 ላይ ስትመልስ፡- « . . . ውዴ ወደ ገነቱ ይግባ፤ መልካሙንም ፍሬ ይብላ።» ትላለች።

አንዳንድ ሰዎች የመዕልየ መዕልይ መጽሐፍ የሚናገረው እኛ ከእግዚአብሔር ጋር ስላለን ኅብረት ነው ሲሉ፤ ሌሎች ደግሞ በሴትና በወንድ መካከል ስላለ ግንኙነት ይናገራል ይላሉ። ነገር ግን፤ በሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ግልጽ እንደ ሆነው፤ በትዳር ውስጥ ያለው ግንኙነት እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ሊኖረው የሚፈልገውን ግንኙነት ምሳሌ (ሥዕል) ነው። መዕልየ መዕልይ በጋብቻ ውስጥ በሴትና በወንድ መካከል ሊኖር የሚገባውን ቅርበት በእርሱና በፍቅረኛው መካከል ባለው ፍቅር መስሎ ያቀርባል። ትዳር የመንግሥተ ሰማይ ጣዕም በትንሹ ሊኖረው ይገባል። ነገር

ግን፤ የሴት ውጫዊ ብልትን መቆረጥ ጋብቻን ትንሽ የገሃነም ጣዕም እንዲኖረው ያደርገዋል፤ በተለይም ደግሞ ለሴቷ። አእምሯችን እንዲሁም በሰውነታችን ውስጥ የሚገኙ ንጥረ ነገሮች የወሲብ ፍላጎትን ይፈጥራሉ። ስለሆነም፤ ፈጽሞ ሽባ የሆኑ ሰዎች እንኳ ይህ ፍላጎት አላቸው። የሴትን ብልት ማስወገድ፤ ሴቷ በግብረ ሥጋ ፍላጎት ለመርካት የበለጠ አስቸጋሪ ይሆንባታል።

ሴት መልካም ባሕርይ እንዲኖራትና ባሏን እንድትሰማ እሺ፤ ባይ እንድትሆን መደረግ አለባት።

ምሳሌ 12:19፡- «ከጠበኛና ከቀጡ ሴት ጋር ከመቀመጥ በምድረ በዳ መቀመጥ ይሻላል።»

ገላትያ 3:28-29፡- «አይሁዳዊ ወይም የግሪክ ሰው የለም፤ ባሪያ ወይም ጨዋ ሰው የለም፤ ወንድም ሴትም የለም፤ ሁላችሁ በክርስቶስ ኢየሱስ አንድ ሰው ናችሁና። እናንተም የክርስቶስ ከሆናችሁ እንኪያስ የአብርሃም ዘር እንደ ተስፋውም ቃል ወራሾች ናችሁ።»

የሰውነት ጉዳት ሰውየውን ፈሪ እና ኅዝንተኛ ያደርገዋል። እነዚህ ደግሞ ከራሱ እንዲሁም ከሌሎች ጋር በሰላም የሆነ ሰው ባሕርያት አይደሉም። ብዙውን ጊዜ እንደዚህ የተጎዳች ሴት ሌላ ሰው በድጋሚ ጥቃት እንዳያደርስባት ለመከላከል ስትል ከሰዎች ጋር ልትጣላ ትፈልጋለች። ይህ መቆረጥ በሁለቱም ተጋቢዎች ዘንድ በትዳር ውስጥ ጥልንና የደስታ ማጣትን እንደሚያስከትል የሚያረጋግጥ ነው።

ጳውሎስ በመልአክቱ ውስጥ፤ ማንም ክርስቲያን ሌላውን ሰው ወይም ቡድን በቁጥጥሩ ሥር ለማዋል የማስገደድ መብት እንደሌለው ግልጽ አድርጓል። ሁላችንም በክርስቶስ ሞት ተገዝተናል፤ ሁላችንም የእግዚአብሔር ልጆች ሆነናል፤ እናም ሁላችንም የአንድ ቤተ ክርስቲያን እና የአንድ አካል ብልቶች ነን።

ሴት ካልተገረዘች ጥሩ ጥሎሽ ስለማታገኝ አባቷ በድህነት ይማቅቃል።

1ኛ ጢሞቴዎስ 6:9፤ «ባለጠጋ ለመሆን የሚፈልጉ ግን ወደ ፈተናና ወደ ወጥመድ፤ እንዲሁም ሰዎችን ወደ መፍረስና ወደ ጥፋት ወደሚያዘቅጠው ወደ ብዙ ከንቱነትና ክፉ ምኞት ይወድቃሉ። ምክንያቱም የገንዘብ ፍቅር የክፋት ሁሉ ሥር ነው፤ አንዳንዶች ባለጠጋ ለመሆን ካላቸው ጉጉት የተነሣ ከእምነት መንገድ ስተው ሄደዋል፤ ራሳቸውንም በብዙ ሥቃይ ወግተዋል።»

ዘጸአት 20:3፤17 «ከእኔ በቀር ሌላ አማልክት አይኑሩህ . . . የባልንጀራህ . . . የሆነውን ማናቸውንም ነገር አትመኝ።»

አማኞች ከሌሎች ጤንነት እና ደኅንነት አስበልጠው ገንዘብን መውደድ የለባቸውም። መጽሐፍ ቅዱስ፤ እግዚአብሔር ፈቃዱን ለእኛ የሚነግርበት መንገድ ነው። ነገሮችን፤ የእግዚአብሔርን ቃል ከመታዘዝ የበለጠ ከፈለግናቸው፤ ጣዖት ስለደረግን ኃጢአተኞች ነን። በአዲስ ኪዳን ደግሞ፤ ጣዖትን ማምለክ ዝሙትን የመፈጸም ያህል መጥፎ ተግባር ነው።

ማጠቃለያ

የምናደርገው፤ የምናስበው ወይም የምንናገረው ነገር ሁሉ፤ እግዚአብሔር ከእኛ ከሚጠብቅብን ነገር አኳያ መቃኘት አለበት። የማግበረሰብ አካል መሆን መልካም ነው። እግዚአብሔር የፈጠረን እንዲህ እንድንሆን ነው። ነገር ግን፤ እግዚአብሔርንም ሆነ ባህላችንን ሳናስከፋ የባህላችን አካል ሆነን ልንቀር እንዴት እንደምንችል መጣር ያስፈልገናል። ይህም እንዳንድ ጊዜ ሌሎች ለመከተል እና እግዚአብሔርን ለመታዘዝ ድፍረት ከማግኘታቸው በፊት እንድ ሰው ቀደም ብሎ ባህላዊ ድርጊቶችን መቃወም ማለት ሊሆን ይችላል። የእግዚአብሔር መንገድ ሁልጊዜ ምርጥ ከመሆኑም በተጨማሪ፤ ባህላችንን ለመኖርና ልጆችን ለማሳደግ የተመቸ እና የተሻለ ነው። እግዚአብሔር ባስቀመጠን ባህል ውስጥ ሆነን፤ ብርሃንና ጨው እንሆን ዘንድ ተጠርተናል።

ምዕራፍ አምስት፡፡

የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥን

በተመለከተ የሕክምና ምላሽ

ዕድሜዎ 15 ዓመት የሚሆን አንዲት የእርሞ ልጃጊሮ ሥቃይ ይዛት ወደ ክሊኒክ መጣች፡፡ የሥቃዩዋ ምክንያት፣ ከ24 ሰዓት በላይ ሽንት መሸናት ያለመቻሏ ነው፡፡ የሕክምና ባለሙያዋ የሽንት ፊኛዋ የቋጠረውን እንዲያፈስ አድርጋለት ልጅቱ ወደ ቤት እንድትሄድ ተደረገ፡፡ ወዲያውኑ ግን ፊኛዋ እንደገና ሞልቶ ተመልሳ መጣች፡፡ በዚህ ጊዜ ነርሷ የልጅቱ የወገብ አጥንት (ኩሌ ገንዳ) ያለበት አካባቢ ማበጡን አስተዋለች፡፡ በሽተኛዋ ብልት በመቆረጥ ሂደት ውስጥ እንዳለፈች ጠረጠረች እና፣ የወር አበባ ማየት ጀምራ እንደ ሆነ ጠየቀች፡፡ ያገኘችው ምላሽ «አልጀመርኩም» የሚል ነበር፡፡ ምርመራውም ያሳየው ከተፈጸመባት የቆረጣ ዓይነት የተነሣ የብልቷ ቀዳዳ ሙሉ ለሙሉ መዘጋቱን ነው፡፡ ከዚያም የብልቱ አፍ እንዴ ሲከፈት፣ መጥፎ ጠረን ያለው የደረቀ ደም መፍሰስ ጀመረ፡፡ ሊወጣ ባልቻለው የወር አበባ ደም ምክንያት የተፈጠረው አብጠት፣ የሽንት መውረጃውን በመጫን ሽንት እንዳይወርድ ከልክሱት ነበር፡፡

አሁን የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ ከጤና ጋር ወዳለው ግንኙነት መጥተናል፡፡ በመግቢያችን ላይ በአውሮፓ መቆረጡ የሚፈጸምበት ምክንያት ከጤና አንጻር ለሴቶች ይጠቅማል ተብሎ እንደ ሆነ አይተናል፡፡ በአፍሪካም፣ በአንዳንድ የጤና ባለሙያዎች መካከል እንኳን ሳይቀር፣ መቆረጡ ከጤና አንጻር አስፈላጊ እንደ ሆነ ይታመናል፡፡ ከመቆረጥ ጋር በተያያዘ ወዲያውኑ የሚፈጠሩ ችግሮች በመድማት መሞት፣ ድንጋጤ፣ የመንጋጋ ቆልፍ በሽታ (Tetanus) እንዲሁም የሽንት እና የመውለጃ አካላት መመረዝን (infection) ያጠቃልላል፡፡ በተጨማሪም፣ የተሰፉ ሴቶች ለመጀመሪያ ጊዜ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ሊፈጽሙ ሲሉ የተሰፋው በሚከፈትበት ጊዜ ኤች. ኤይ. ቪ ከአንዷ ሴት ወደ ሌላዋ ሊተላለፍ ይችላል፡፡ ከእነዚህ ሁሉ አደጋዎች ባሻገር፣ አሁንም ቂንጥርን ወይም ሌላ የሴት የብልት ክፍልን ማበወገድ፣ የሴቷን፣ ያልተወለደውን ልጅና የባለቤቷን ጤና የተሻለ ከማድረግ አንጻር

ያለው ጠቀሜታ ተረጋግጧል ወይ ብሎ መጠየቅ ያስፈልጋል።

የሴቶች መራቢያ ብልቶች ተግባር

ከሴት ውጫዊ የብልት ክፍሎች መካከል ማንኛውንም ቢሆን ማስወገድ የሚያስከትለውን ተጽዕኖ ለመረዳት እንድንችል፣ የተለያዩ የአካል ክፍሎችን ተግባራት ማጤን አለብን።

የብልት አፍ (Vagina)

የብልት አፍ ሦስት ተግባራት አሉት። ወንዱ የዘር ፍሬውን ወደ ሴቷ አካል የሚያሳልፍበት መንገድ ነው። የወር አበባ ደም ከሰውነት አልፎ የሚወጣው በዚሁ ክፍተት አማካይነት ነው። በተጨማሪም፣ ልጁ ለመወለድ የሚያልፈውም በዚሁ መንገድ ነው።

የብልት አፍ በመሰፋት ከተዘጋ፣ ሴቷ የወር አበባ ማየት በምትጀምርበት ጊዜ ችግር ያጋጥማታል። ደሙ በሰውነቷ ውስጥ መቆየቱ በጣም መጥፎ ነገር ነው። ደሙም ሁሉ ወደ ውጭ የማይፈስ ከሆነ ውስጥ ሆኖ ይጠነክራል፤ ጥንካሬውም የድንጋይ ያህል ሊሆን ይችላል። ከመጀመሪያው ደም በኋላ በየወሩ ሌላ ደምም እየተጨመረ ይጠነክራል። ይህ ደግሞ በጣም ያሠቃያል። ይህ በውስጥ አካላት ላይ መመረዝ ያስከትላል። የብልቱ አፍ በሚከፈትበት ጊዜ፣ የሽንት መውጫን የሚቆጣጠረውን ጡንቻ ሊጉዳው ይችላል።

አንዲት ሴት የሽንት ቱቦዎችን ወይም ፊንጢጣን መዝጋት እንደምትችለው፣ በፈቃደኝነት የብልቷን አፍ ልትዘጋ አትችልም። ይህ ማለት በብልት ውስጥ ያለ ማንኛውም ፈላሽ ወደ ውጭ ይወጣል። የብልት አፍ የሚገኘው በሽንት ቧንቧ እና በፊንጢጣ መካከል ነው። በአጠቃላይ ንጹሕ መተላለፊያ ነው። ቢሆንም ግን፣ የብልት የውስጥ ግድግዳዎች ከተጉዱ ግን፣ ከሰውነት የሚወጣው ሽንት እና ሰገራ በብልት አልፎ ሊወጣ ይችላል። የብልት ከንፈር ደግሞ ለዚህ ሥራ ስላልተፈጠረ ከሰውነት በሚወገደው ቆሻሻ በቀላሉ ሊመረዝ ይችላል። ከሰውነት የተወገደ ቆሻሻ በብልት ውስጥ

ካለ፣ የወንድ ብልት በብልት አፍ ሲገባ ከዚህ ቆሻሻ ጋር ሊገናኝ ይችላል። ይህ ሰወንድ ደስ የማይል ከመሆኑም በተጨማሪ፣ የመመረዙን ዕድል እንዲጨምር ያደርጋል።

መቆረጡ በዙሪያው ያለውን ቆዳ በማጠንከሩ ምክንያት የብልት አፍ ጠባብ ከሆነና የሚለጠጥ ቆዳ ከሌለው፣ በግንኙነት ጊዜ ወንዱ ብልቱን ለማስገባት ይቸገራል፣ ለሴቲቱም ቢሆን ለረጅም ጊዜ ያሠቃያታል። ይህ እግዚአብሔር በትዳር ውስጥ ያለው ዕቅድ አይደለም። በተጨማሪም፣ ሴቷ የበለጠ በቀላሉ በኤች. አይ. ቪ. ልትያዝ ትችላለች፣ ምክንያቱም የግብረ ሥጋ ግንኙነት የቆዳ መስንጠቅ እንዲፈጠር ስለሚያደርግ ቫይረሱን ወደ ሰውነት ለመግባት ያስችለዋል።

ቂንጥር (Clitoris)

ይህ አካል ከማንኛውም የሰውነት ክፍል የበለጠ ብዙ የነርቭ ጫፎች ያሉት ነው። በተጨማሪም፣ ብዙ የደም አቅርቦት አለው። በሚነካበት እና የወሲብ መነቃቃት በሚኖርበት ጊዜ ቂንጥር በመጠኑ ያብጣል። ይህ ሴቷ ለባሏ የደስታ ምላሽ መስጠት እንድትችል የሚያስችላት የእግዚአብሔር ስጦታ ነው። በትዳር አካላዊ ገጽታ ፍጹም የሆነ የግብረ ሥጋ እርካታ፣ ሰላምና ደስታ እንድታገኝ ያደርጋታል።

ያልተወለደ የአሥር ሳምንት ፅንሰ እንኳ ተመሳሳይ የሆነ የአካል ክፍል ይኖረዋል፣ ሴት ከሆነች ወደ ቂንጥርነት፣ ወንድ ከሆነ ደግሞ ወደ ወንድ ብልትነት ያድጋል። ቂንጥር እና የወንድ ብልት ተመጣጣኝ የአካል ክፍሎች ሲሆኑ፣ የሚለያዩት የሴት ቂንጥር ተግባር ደስታን መስጠት ብቻ በመሆኑ ነው። የወንዱ ብልት ግን ደስታን ይሰጣል፣ የዘር ፍሬውን ወደ ሴቲቱ ያስተላልፋል፣ በተጨማሪም የሽንት ቧንቧ አለው። ቂንጥርን ማስወገድ የወሲብ ፍላጎትን ለመርከት አዳጋች ያደርገዋል እንጂ የወሲብ ፍላጎትን አያስወግድም። ቂንጥር እና ሌሎች ውጫዊ የብልት ክፍሎች ለፍላጎቷ ምላሽ ለመስጠት እና ፍላጎቷን ለመግለጽ ያስችሏታል። የወሲብ ፍላጎት ግለሰቡ ከሚያስበው፣ ከሚናገረው፣ ከሚሰማው፣

ከሚያየው እንዲሁም በመንካት እና በመነካት ከሚሰማው ነገር የተነሣ በአእምሮው ውስጥ የሚፈጠር ይመስላል። ከዚያም አእምሮ የወሲብ ብልቶች መለወጥ እንዲጀምሩ እና ለአካላዊ ንክኪው ምላሽ እንዲሰጡ የሚያደርገውን ፒቱ እጢ (pituitary gland) እድገንጥር (hormone) እንዲያመነጭ ይነግረዋል። ትክክለኛ በሆነ መንገድ የውጭ አካላቷ መነቃቃት፣ አእምሮዋ ዳግመኛ አካሏን እስኪያነቃቃው ድረስ የሴቷን ፍላጎት በማርካት ይጠናቀቃል። እድገንጥሮች ያለማቋረጥ እየመነጨና ሥራውን የሚያከናውኑት ብልቶች ከመቆረጣቸው የተነሣ ሰውነት ምንም ሊጠቀምበት የሚችልበት መንገድ ከሌለ፣ በዚያን ጊዜ ሴቲቱ በጣም ተስፋ ትቆርጣለች። በግብረ ሥጋ ስለማትረካ፣ ምናልባትም ሙሉ በሙሉ ስሜታዊ ስላልሆነ ከአካላዊ ግንኙነት መራቅ ትፈልጋለች። ለመርካት ስትል ምናልባትም ሌላ ግንኙነት ለመሞከር ትፈልግም ይሆናል።

ባሏም ቸልተኛ ሚስቱን ሊያረካ ወይም በእርሷ ሊረካ እንደማይችል ይሰማውም ይሆናል። ይህም የግብረ ሥጋ እርካታን ለማግኘት ከጋብቻ ውጭ ለመሄድ ወደ መፈተን ይመራዋል። በኬንያ ወንዶች ለመርካት ወዳልተገረዘች ሴት፣ ብዙውን ጊዜ ወደ ሴተኛ አዳሪ እንደሚሄዱ በጽሑፍ የሰፈረ መረጃ አለ። ምክንያቱም የተቆረጠችን ሴት ማርካትም ሆነ በእርሷ መርካት ስለማይችሉ ነው (Odeke)። ይህ ብዙ የጤና ችግሮችን ያስከትላል። ከእነዚህም መካከል አንዱ የኤች. አይ. ቪ. ስርጭት ነው።

የእነዚህ የአካል ክፍሎች መወገድ፣ የደም ወላጅ ቧንቧዎችን መቆረጥ ሊያስከትል ይችላል። ይህ ደግሞ አደገኛ የሆነን መድማት ሊያስከትል እና ወደ ሞት ሊያመራም ይችላል። የቂንጥር መወገድ የወንድን ብልት እንደ መቆረጥ እና እግዚአብሔር ለሴቶች የሰጠውን በጣም የተለየ እና መልካም ነገር የመውሰድ ያህል ነው። ማንም ሰው ይህንን ክሴት የመውሰድ መብት የለውም። ይህን ማድረግ እግዚአብሔር በፍጥረት ጥሩ ሥራ አልሠራም እንደ ማለት ነው። ይህ ደግሞ ውሸት ነው፣ ውሸት እና ማታሰል

ከሰይጣን የመጣ ነው። ሰይጣንን ስንሰማ እግዚአብሔር አይደሰትም።

ዐቢይ ከንፈር (Labia majora) እና

ንዑስ ከንፈር (Labia minora)

እነዚህ የተጣጠፉ ቆዳዎች ሦስት አገልግሎቶችን ይሰጣሉ። የመጀመሪያው፣ በግብረ ሥጋ ግንኙነት ወቅት ደስታን መስጠት ነው። ምንም እንኳን ይህ አካል እንደ ቂንጥር የደስታ ስሜት እንዲሰማ የሚያደርግ ቢሆንም፣ ደስታ የመስጠት መጠኑ ግን ከቂንጥር ጋር እኩል አይደለም። ሁለተኛው አገልግሎቱ የብልትን አፍ ከጉዳት መጠበቅ ነው። ሦስተኛው አገልግሎቱ ደግሞ ልጁ በሚወለድበት ጊዜ መለጠጥ ነው። ይህ ከሆነ እናቲቱ ሳትቀደድ እና ሳትደማ ልጁ ሊወጣ ይችላል።

ይህ የተጣጠፈ ቆዳ በነርቭ ጫፎች የበለጸገ ስለ ሆነ ስፍራው የንክኪ፣ የሕመምና የሙቀት ስሜት በቀላሉ እንዲሰማው ያደርገዋል። ስፍራው በደም ሥር የበለጸገ ስለ ሆነም በሚነካክበት ጊዜ ያብጣል። ይህ ደግሞ ሴቷ ከባሏ ጋር በምታደርገው ወሲባዊ ግንኙነት የምታገኘውን ደስታ ይጨምራል። ዐቢይ ከንፈር ላብ እና ቅባት የሚያመነጩ እጢዎች ስላሉት፣ ስፍራውን ከመድረቅ እና ከሕመም ይጠብቁታል። ደረቅ (እርጥበት የሌለው) እና ሴቶችን የሚጎዳ ወሲብ የሴቷን የማርገዝ ዕድል ይቀንሳል።

ከንፈሩ ከተቆረጠ የሚፈጠረው አደገኛ መድማት፣ ድንጋጤን እና ሞትን ሊያስከትል ይችላል። ሴቲቱ ከመቆረጡ ስታገግም ጠንካራ ቆዳ ይፈጠራል። ይህም ምናልባት ያለማቋረጥ የሕመም ስሜት እንዲሰማት ያደርጋል። በቀላሉ ለመራመድና ለመዘዋወር አትችልም ይሆናል። ይህም ውኃ መሸከም እና ልጆች መጠበቅ የመሳሰሉት የጉልበት ሥራዎች አስቸጋሪ እንዲሆኑባት ያደርገዋል።

የጠነከረ ቆዳ እና የተሰፋ ከንፈር የሽንት መውጫ ቀዳዳን ሊዘጋ ይችላል። ይህ ከሆነ፣ ልጅቱ ሽንት ቤት በምትጠቀምበት ጊዜ ሁሉ ሥቃይ ይኖራታል። ስለዚህም ብዙ ጊዜ ላለመሸናት ስትል ሽንቷን

ልትቋጥር ወይም ውኃ ከመጠጣት ልትገታ ትችላለች። የውኃ እጥረት ደግሞ ኩላሊቷን ይጎዳዋል። ይህ የጤና መንደል፣ በእርግዝና ጊዜ ችግርንና ያለ ጊዜ መሞትን ሊያስከትልባት ይችላል። አንዳንድ ጊዜ የብልት መቆረጡ ከተፈጸመ በኋላ ባሉት ጥቂት ቀናት፣ ልጅቱ እንድትጠጣ የሚለጣት ጥቂት ፈሳሽ ነው። ይህ ሞትን ሊያስከትል ይችላል። ድርቀቱ ደግሞ በእርጅና ጊዜ የመታወር ዕድሏ እንዲጨምር ያደርጋል።

የጠነከረው ቆዳ እና የተሰፋው ከንፈር ልጁ በሚወለድበት ጊዜ ከማኅፀን ለመውጣት አስቸጋሪ፣ አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ፈጽሞ የማይቻል እንዲሆን ያደርገዋል። ልጁ ለመውጣት ረጅም ጊዜ ከወሰደበት፣ ሊሞት ይችላል። በተጨማሪም፣ የአእምሮ ጉዳት በሚያስከትል የንጹሕ አየር እጥረት ሊሠቃይ ይችላል። ይህ ማለት ልጁ የአካል ችግሮች ይኖሩበታል። እነዚህም ችግሮች የመናገር፣ የመራመድ፣ ትምህርት በአግባቡ ያለመቀበል ሊሆኑ ይችላሉ። በብልት አፍ ዙሪያ ያለው ጠንካራ ቆዳ ከተለመደው በላይ ስለሚቀደድ ምናልባትም መቆረጥ ያስፈልገው ይሆናል። ይህ ደግሞ ብዙ መድማትን ስለሚፈጥር፣ በወሊድ ጊዜ ልጁና እናቲቱ የበለጠ የመመረዝ ዕድል ይኖራቸዋል። እናቲቱ የኤች. አይ. ቪ ወይም የጉበት ብግነት (Hepatitis) ቫይረስ ተሸካሚ ከሆነች፣ ልጁ በቫይረሱ የመያዝ የበለጠ ዕድል አለው። እናቲቱም በቀላሉ በጋንግሪን ወይም በሰውነት ውስጥ የቁስል መበስበስ (gangrene) እና የመንጋጋ ቆልፍ በሽታዎች ትጠቃለች። እነዚህ ሁለቱም በሽታዎች ሞትን ሊያስከትሉ ይችላሉ።

እስካሁን ድረስ የተቆረጡ ሴቶች በግብረ ሥጋ ግንኙነት በሚተላለፉ በሽታዎች ለመያዝ የበለጠ የተጋለጡ መሆናቸውን የሚገልጽ መረጃ ባይኖርም፣ እነዚህ ውጫዊ ብልቶች ከመቆረጣቸው የተነሣ ከንፈሩ ደረቅ፣ ጠባላ እና የተጣበቀ ከሆነ፣ ባልየው ብልቱን ወደ ውስጥ ለማግባት የሚችገር ይመስላል። ወሲብ በሚፈጽምበትም ጊዜ ወደ ውስጥ ለመዝለቅ ጉልበት መጠቀም ያስፈልገውም ይሆናል። በዚህ ጊዜ የእርሷ ጡንቻዎች

ይደማሉ። ይህ ሲሆን ደግሞ፤ ቁስሉ የኤች. አይ. ቪ እና ሌሎች ቫይረሶችን በቀላሉ ይቀበላል።

ከውጫዊ ብልት ክፍሎች መካከል ማንኛውም በሚቆረጥበት ጊዜ፤ በልጅቱ ትግል ምክንያት መቁረጫው ከእጅ ሊያመልጥ ይችላል። በብልት አፍ እና በፊንጢጣ መካከል ያለው ግድግዳ ከተጉዳ፤ የሰውነት ቆሻሻ ያለማቋረጥ በብልት አፍ አልፎ ይፈላል። ይህ መጥፎ ጠረን እና መመረዝን ያስከትላል። ፊኛውን የሚቆጣጠሩት ነርቮች እና ጡንቻዎች ከተጉዱ፤ ጉዳታቸው ዘላቂ ወይም እስከ መጨረሻ ይሆናል።

ማኅፀን

ማኅፀን ጽንሰ አድጎ ለመወለድ ዝግጁ እስኪሆን ድረስ የሚይዝ (የሚሸከም) ከጡንቻ የተሠራ ከረጢት ነው። በእያንዳንዱ ወር የሴት እንቁላል ፅንሰ ለመያዝ ዝግጁ በሚሆንበት ጊዜ፤ ማኅፀን ብዙ ደም የያዘ የጡንቻ ግድግዳ ይፈጥራል። እንቁላሉ ዘር ካገኘ፤ ይህ ጡንቻ ፅንሱ ማደግ እና መመገብ ይጀምር ዘንድ ለእንቁላል የተመች የመቀመጫ ስፍራ ይሆናል። እንቁላሉ ዘር ካገኘ፤ ከተፈጠረው የጡንቻ ግድግዳ ጋር ሆኖ ከሰውነት ይወጣል። ለዚህ ፈሳሽ የሚሆን የሕክምና ቃል «ሜኑስትራሽን» (menstruation) ነው። በአማርኛ፤ የወር አበባ ጊዜ ተብሎ እንደሚጠራ ሁሉ፤ በሌሎች ባህሎችም ለዚህ የሚሆን የተለየ ቃል አለ።

ውጫዊ ብልት በሚቆረጥበት ጊዜ መመረዝ ሊፈጠር ይችላል። ይህ መመረዝ ደግሞ ወደ ውስጥ ዘልቆ ማኅፀንም እንዲመረዝ ሊያደርገው ይችላል። ከንፈር እና እጢዎች በመጎዳታቸው ምክንያት በጋላም መመረዝ ሊኖር ይችላል። የወር አበባ እንደ ልብ መፍሰስ ካልቻለ፤ ተጠራቅሞ በመቆየቱ የጠነከረው ደም፤ መመረዝንና ትኩሳትን ይፈጥራል። ይህም ማኅፀንን ለዘለቂታው ሊጎዳው እና ሞትንም ሊያስከትል ይችላል። ደሙ እብጠት ሊፈጥር እና በዚህ ምዕራፍ መግቢያ ላይ እንዳየናት ሴት የሽንት ቧንቧ ሊዘጋ ይችላል። እንዲህ የሆነች ሴት እርጉዝ ልትመስል እና ማኅፀኗም ሙሉ በሙሉ ሊጎዳ ይችላል። ማኅፀን ከተጎዳ ደግሞ

አንድ ሴት በፍጹም ልጅ መውለድ አትችልም፡፡

እንቁልእጢ (Ovaries)

የዘር ከረጢት የሴቷን እንቁላሎች ይይዛል፡፡ አንዲት ሴት የምትወልደው የተወሰነ ቁጥር ካለው እንቁላል ጋር ነው፡፡ ስለሆነም አንዴ እንቁላሎች ከተደመሰሱ (ከተጎዱ)፣ ሊተኩ አይችሉም፡፡ የማኅፀን መመረዝ ወደ ዘር ከረጢት ሊዛመትና እንቁላሎቹን በመጉዳት ሴቲቱን መካን ሊያደርጋት ይችላል፡፡ በዚህ ጉዳይ ወንዶች የተለዩ ናቸው፡፡ ሰውነታቸው ዘር መሥራት የሚጀምረው ለአቅመ - አዳም ሲደርሱ ነው፡፡ እስከ ሕይወታቸውም መጨረሻ ድረስም አዳዲስ ዘርን ማምረት ይቀጥላሉ፡፡

የማኅፀን ቧንቧዎች (Fallopian Tubes)

እነዚህ በዘር ከረጢት እና በማኅፀን መካከል የሚገኙ ቧንቧዎች ናቸው፡፡ መመረዝ በእነዚህ ቧንቧዎች ላይ ጉዳትን ሊያስከትል ይችላል፡፡ ጉዳቱ ቧንቧዎቹን ከዘጋቸው፣ የወንዱ የዘር ፍሬ ወደ እንቁላሉ ሊደርስ አይችልም፡፡ እንዲህ ሲሆን ፅንሰ ሊፈጠር ይችላል፣ ግን ዘር ያገኘው እንቁላል በቧንቧው ውስጥ ይቀረቀራል፡፡ ይህም ቢሆንም እንኳ ፅንሱ ማደጉን ይቀጥላል፡፡ ይህ ለእናቲቱ በጣም አደገኛ ነው፡፡ በአስቸኳይ የሕክምና እርዳታ ካላገኘች ችግሩ ሞትን ያስከትላል፡፡

ከወሊድ ጋር የተያያዙ ችግሮች

ከሴት ውጫዊ ብልት መቁረጥ ጋር በተያያዘ በእርግዝና ወቅት፣ በወሊድ ጊዜ እና ከወሊድ በኋላ ስለሚከሰቱ ለየት ያሉ ችግሮች ማወቅ፣ የልምድ አዋላጆችን ጨምሮ፣ የሕክምና አገልግሎት ለሚሰጡ ሁሉ አስፈላጊ ነው፡፡ በተለይ ደግሞ፣ እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ፣ የተሰፋች ሴት ዘመናዊ የጤና አገልግሎት በማትፈልግበት አገር ውስጥ፡፡ የሴቶች ውጫዊ ብልት ከሚቆረጥበት፣ በተለይም ቆርጦ የመስፋት ልምድ ካለበት፣ አካባቢ የመጡ ሰዎችና ሰደተኞች ዘመናዊውን ሕክምና ይፈራሉ፡፡ ምክንያቱም ዘመናዊውን የጤና ሳይንስ የተማሩ የጤና ባለሙያዎች እንዴት ሊረዷቸው እንደሚችሉ ስለማያውቁ ነው፡፡

በእርግዝና ወቅት

የከፋው ዓይነት አቆራረጥ ለእርጉዝ ሴት ችግርን ይፈጥራል። በመጀመሪያ፣ ብዙውን ጊዜ የብልት ምርመራ ማድረግ አይቻልም ወይም በጣም ያሠቃያል። በእርግዝና መጀመሪያ ላይ የተሰፋውን እንደ ገና መክፈት (Deinfibulation) አስፈላጊ ሊሆን ይችላል። በእርግዝና ምክንያት የሚፈጠረው የሆርሞን መቀየር፣ በውስጠኛው እና በውጭው የብልት ክፍል የደም አቅርቦት (ዝውውር) እንዲጨምር ያደርጋል። በተጨማሪም፣ እነዚህ የእድገንጥር ለውጦች በአካባቢው ያሉ አንዳንድ ጡንቻዎች እንዲለጠጡ ያደርጋሉ። እነዚህ ሁለት ለውጦች ደግሞ የሴቷ የሽንት ከረጢት እና ፊኛዋ በቀላሉ እንዲመረዝ ያደርጋሉ። ሽንት ከለውነት የሚወጣበት መተላለፊያ በመቆረጥ ምክንያት ከተጓጎለ፣ የመመረዝ ዕድልን ይጨምራል (ሩሽዋን፣ ገጽ 99)።

ከእርግዝና በፊት የነበሩ እጢዎች (Cysts) በእርግዝና ጊዜ ያድጉና ምቹትን ይነፍታሉ። የደም አቅርቦት (ዝውውር) በአካባቢው ከመጨመሩ የተነሣ፣ በእርግዝና ጊዜ መወገድ የሰባቸውም። ያለመመቸቱን ለመቀነስ የሚደረግ የቅጠላ ቅጠል መድኃኒት መድማትን ሊያስከትልና የመመረዝ ዕድል እንዲጨምር ያደርጋል።

በወሊድ ጊዜ

በእርግዝና ወቅት ካልተደረገ፣ የተሰፋች ሴት በወሊድ ጊዜ ብልቷ መክፈት ያስፈልገዋል።

በሴት ውጫዊ ብልት መቆረጥ ላይ የተጻፉ ብዙ ጽሑፎች፣ መቆረጡ ቀዳዳን (Fistula) እንደሚፈጥር ይናገራሉ። የዓለም ጤና ድርጅት (WHO) መረጃ በጉዳዩ ላይ እንዲህ ይላል፡-

በፊንጢጣና በብልት አፍ መካከል ያለ ቀዳዳ፣ በመቆረጥ ጊዜ፣ እንደገና ከመተርተር፣ ድጋሚ ከመሰፋት፣ ከግብረ ሥጋ ግንኙነት ወይም ከተዛባ ምጥ የተነሣ ይፈጠራል። የማያቋርጥ የሽንት እና የዐይነ ምድር መፍሰስ ሴቷን በሕይወት ዘመኗ ሁሉ ሊያስጨንቃት እና ከማኅበረሰቡ እንድትገለል ሊያደርጋት ይችላል።

ይህ አባባል ያለመግባባት ይፈጥራል። ፊስቲላ (Fistula) ማለት ቀዳዳ ማለት ነው። ታዲያ ይህ ቀዳዳ በአካል ላይ በማንኛውም ስፍራ ሊፈጠር ይችላል። ከወሊድ ጋር በተያያዘ የሚፈጠረው ቀዳዳ በብልት አፍ ወይም በወሊድ መተላለፊያ እና ፊኛ መካከል ነው። እንዲህ ዓይነቱ ቀዳዳ በመቆረጥ የሚፈጠር ሳይሆን፤ የእናቲቱ የወገብ አጥንት (ዳሌ) በጣም ትንሽ በመሆኑ ምክንያት የልጇን ራስ ለማሳለፍ አንሶ ሲገኝ ነው። የልጁ ራስ በተደጋጋሚ የእናቲቱን የወገብ (የዳሌ) አጥንት ይገፋዋል። በዚህ ወቅት ታዲያ በልጁ ራስ እና በወገብ አጥንት (በዳሌ አጥንት) መካከል ያለውን ጡንቻ ይጉዳዋል። ከዚያም ሽንት በብልት አፍ አልፎ ይፈላል። ይህ በተለይ ሴት ልጆች የሰውነታቸውን እድገት ሳይጨርሱ ተድረው በሚያረግዙበት ጊዜ የሚፈጠር የተለመደ ክስተት ነው።

አንዴ የልጁ ራስ በዳሌ ካለፈ፤ እንደዚህ ያለ ቀዳዳ ሊፈጥር አይችልም። ነገር ግን፤ ከመሰፋቱ ወይም ከመቆረጥ የተነሣ ሴቲቱ ጠንካራ ቆዳ ኖሯት ከሆነ፤ ይህ የመውለዱን ሂደት ቀርፋፋ ሊያደርገው ወይም ሊያቆመውም እንኳ ይችላል። የብልት አፍ የሚገኘው በፊኛ ቱቦ እና በፊንጢጣ መካከል እስከ ሆነ ድረስ፤ በወሊድ ሂደት የሚፈጠረው ግፊት እነዚህን አካላት በሚለያየው ጡንቻ ላይ ቀዳዳ ሊፈጥር ይችላል። ልጁ የውጭኛውን የቆዳ ግድግዳ (Perineum)፤ በብልትና በፊንጢጣ መካከል ያለውን ክፍል መግፋቱ በፊንጢጣ ጡንቻዎች ወይም በሽንት መተላለፊያ ላይ ጉዳት የሚያስከትል ቀዳዳ ሊፈጥር ይችላል። እነዚህ ጡንቻዎች ከተጎዱ፤ ሴቲቱ ሽንት እና ዐይነ ምድር ፈጽሞ መቆጣጠር እንድትችል፤ ጠንካራ ተደርገው እንደገና መስተካከል ያስፈልጋቸዋል።

በብልት አፍ እና በሌሎች ሁለት መተላለፊያዎች መካከል የሚፈጠር ማንኛውም ቀዳዳ ሴቲቱ ከሰውነቷ የሚወጣውን ሽንት እና ዐይነ ምድር መቆጣጠር እንዳትችል ያደርጋታል። በዚህ ምክንያት ከሚፈጠረው ሽታ የተነሣ ከማኅበረሰቡ ትገለላለች፤ በተጨማሪም፤ የመመረዝ ዕድል ይኖራታል። መቆረጥ እና ያለ

ዕድሜ ጋብቻ ለዚህ ዓይነቱ ችግር አስተዋጽኦ ያደርጋሉ። ስለዚህም ይህንን ችግር የሚያመጡትን ሁለቱን ልማዶች ለማስቆም ቤተ ክርስቲያን እና ሰፊው ማኅበረሰብ ሊሠራ ይገባል።

ከወሊድ በኋላ

ከወሊድ በኋላ፣ በመከፈት እና በመቦጨት ምክንያት የተፈጠረው ቁስል መሰፋት ያስፈልገዋል። ክርስቲያኖች የተሰፋችን ቤት ለመክፈት ሲጠየቁ እንዴት ያለ ምላሽ መስጠት እንዳለባቸው አስቀድመው ሊያስቡበት ይገባል። ለሴቲቱ እና ለባሏ ምክር መስጠት መጀመር ያለበት በእርግጠኛውና መጀመሪያ ላይ ነው። ምክንያቱም፣ መድማት ከሌሎች ይልቅ በተሰፋች ቤት ላይ ይበረታል። ደም ማነስ የመከሰቱም ዕድል ከፍተኛ ነው። መድማት በኋላም ከመመረዝ የተነሣ ሊከሰት ይችላል።

ከአእምሮ ጤና ጋር የተያያዙ ችግሮች

እንደ አምነስቲ ሊንጉስትናል ዘገባ፣ የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ፣ እንደ «ጾታ ጥቃት የሚቆጠር ነው።» ድርጊቱ ዘላቂ ወደ ሆነ የሥነ ልቦና ጉዳት ሊያመራና የሴቶችን የመራቢያ አካል ጤና ሊጎዳ እንደሚችል መረጃዎች ያመለክታሉ። ይህም የሚታየው በሴቶች ላይ እንደ ተቃጣ የጎይል ጥቃት እና የሴቶችን መሠረታዊ መብት እንደ መጣስ ነው (ከኢንተርኔት የተገኘ መረጃ)። የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ የሚስከትለውን የስሜት ችግሮች በተመለከተ የተሠራው ጥናት በጣም ጥቂት ነው። አምነስቲ ሊንጉስትናል ሲገልጽ፡-

የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ የሚስከትላቸው ሥነ ልቦናዊ ጉዳቶች ከአካል ጉዳቶች ይልቅ በሳይንሳዊ መንገድ ለመመርመር አስቸጋሪ ናቸው። ከድርጊቱ ጋር በተያያዘ የተፈጠሩ ጥቂት የሥነ ልቦና ሕመም ጉዳዮች ብቻ ተዘግበዋል። . . . ሳይንሳዊ መረጃ ከማነሱ ባሻገር፣ የተቆረጡ ሰዎች የግል መረጃዎች መቆረጥ የጭንቀት፣ የፍርሃት፣ የሃፍረት፣ የመካድ የመሳሰሉ ስሜቶችን እንዳሳደረባቸው

ያሳያሉ፤ እነዚህ ሁሉ ለረጅም ጊዜ የሚቆዩ አሉታዊ ጉዳዮችን ሊያደርሱ የሚችሉ ናቸው። የድርጊቱ ድንጋጤና አስፈሪ ሁኔታ «ረጋ ያለ» (Calmer) እና «ታዛዥ» (Docile) ተብለው ለሚገለጹት ባሕርያት አስተዋጽኦ ሊያደርጉ እንደሚችሉ አንዳንድ ባለሙያዎች ይጠቁማሉ። እነዚህ ባሕርያትም የመቁረጥን ድርጊት በሚፈጽሙ ማኅበረሰቦች ዘንድ አዎንታዊ እንደ ሆኑ የሚቆጠሩ ናቸው (ከኢንተርኔት የተገኘ)።

የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ በሴቶች ላይ የሚቃጣ የኃይል ድርጊት እንደ መሆኑ መጠን፤ ለዚህ ድርጊት የሚሰጠው ምላሽ ጾታዊ እና አካላዊ ጥቃት ከደረሰባቸው ሴቶች ጋር ተመሳሳይ ሊሆን ይችላል ተብሎ ይታሰብ ይሆናል። በወሲብ ያለመርካት፣ የእምነት ማጣትና በራስ ያለመተማመን፣ ጭንቀት፣ ድብርት፣ ብስጭት እና የትዳር ቀውስ ከድርጊቱ መፈጸም የተነሣ በሴቶች ላይ የሚታዩ ችግሮች ናቸው ተብለው በዓለም የጤና ድርጅት ተዘርዝረዋል (ሐምሌ፣ 1966 ዓ.ም)።

እዚህ ላይ ግን በጾታ ጥቃት እና የሴትን ውጫዊ ብልት በመቁረጥ መካከል አንድ ትልቅ ልዩነት አለ። የጾታ ጥቃት ሁል ጊዜ ማለት ይቻላል፤ በኅብረተሰቡ ሲወገዝ፤ የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥን በተመለከተ ግን የተዘበራረቀ ስሜት ይታያል። ድርጊቱ በሚፈጸምባቸው ማኅበረሰቦች ውስጥ ይፈቀዳል፤ ደግሞም ይበረታታል። ለጥናት ዓላማ ስለ መገረዛቸው ቃለ መጠይቅ ባደረጉ ሰዎች ውስጥ የተቀላቀለ ስሜት ታይቷል። ብዙ ሴቶች ከሙሽጋሪያ ሥርዓታቸው የተነሣ የሚሰጣቸውን ክብር ይናፍቃሉ።

ድግስ፣ ስጦታዎች እና መቆረጡ በሚፈጸምበት ጊዜ ለሚቆረጡቱ የሚሰጠው የተለየ ትኩረት የመቆረጡን አስቃቂነት ይቀንሰው ይሆናል። ነገር ግን በተረፉት ሴቶች ላይ የሚያመጣው ሥነ-ልቦናዊ ተጽዕኖ በማኅበረሰቡ ውስጥ ተቀባይነት የማግኘቷ ስሜት ወጉንና ባህሏን ማክበሯ ብዙውን ጊዜ የእርሷ ብቸኛ ሚና ለሆነው ትዳር ብቁ ያደርጋታል። ያልተቆረጠች ሴት በማኅበረሰቡ ከመገለሷ የተነሣ በሥነ ልቦና

ልትሠቃይ ትችላለች። (ከአምነስቲ ኢንተርናሽናል የመረጃ መረብ የተገኘ)።

በልጆች እና በሰብዓዊ መብት ጉዳዮች ላይ የሚሠሩ ቡድኖች ይህንን ጉዳይ ልብ ማለታቸው (ማጤናቸው) በጣም ጠቃሚ ነው። የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ ጨካኝ እና ልጆቻቸውን ሊጎዱ የሚፈልጉ ወላጆች በልጆቻቸው ላይ የሚፈጽሙት ነገር አይደለም። በዘመዳዎች መካከል እንደሚደረግ የግብረ ሥጋ ግንኙነትና እንደ ሕፃን ልጅ ግርፋት ካሉ ጥቃቶች ጋር በተመሳሳይ ምድብ የሚቀመጥ አይደለም። ይልቁንም፣ ለሴት ልጃቸው እጅግ መልካም ነገር እንዲሆን የሚፈልጉ፣ በሠለጠነው (በምዕራቡ) ዓለም ለልጃቸው መልካም ነው ብለው የሚያምኑትን ነገር ለማድረግ ሲሉ ድርጊቱን በመፈጸም ሕግን በመጣስ ራሳቸውን አደጋ ላይ ለመጣል ዝግጁዎች በሆኑ ወላጆች የሚፈጸም ነው። በዚህ ምክንያት፣ ድርጊቱ ከተፈጸመ በኋላ ልጆችን ከቤተሰብ ማራቅ አይረዳም። ሕግ እና የስደተኞች መርሐ ግብሮች የማኅበረሰብን እሴት መቀየርን ዓላማ ማድረግ አለባቸው። በተጨማሪም፣ መቆረጥን ለመከላከል ቢያንስ ቢያንስ ልጆቹ ስለ ጉዳዩ አውቀው የራሳቸውን ውሳኔ እስከሚያደርጉበት ዕድሜ ድረስ መጠበቅ አለባቸው።

የሴቶችን ውጫዊ ብልት መቁረጥ የትርፍ እና የኪሳራ እንድምታ የመኖሩ ጉዳይ ችግሩን ውስብስብ አድርጉታል። የአሳብ፣ የስሜት እና የባሕርይ ግጭት ሊያስከትልም ይችላል። ድርጊቱ አስቀድሞ የተፈጸመባቸው ብዙ ሴቶች እና እንደዚህ ዓይነት ጽሑፎችን የሚያነቡ፣ በሕይወታቸው ለመጀመሪያ ጊዜ፣ እግዚአብሔር የሰጣቸው አስደናቂ ስጦታ ከእነርሱ እንደ ተወሰደባቸው ይረዳሉ።

በዚህ መጽሐፍ ምዕራፍ ሰባት ውስጥ፣ «ለተጎጂዎች የሚሆን እርዳታ» በሚለው ርእስ ሥር ከጉዳዩ ጋር የተያያዙ ችግሮችን መፍትሔ ለመስጠት የሚቻለው ሁሉ ይሞከራል። ይሁን እንጂ፣ በዚህ ደረጃ በአጽንኦት መግለጽ የምንፈልገው፣ በዚህ ጉዳይ ላይ የተሠራ የተጠናቀረ ጥናት አለመኖሩን ነው። ስለዚህም እኛ ያደረግነው አጠቃላይ መርሐዎችንና ሌሎች ከወሲብ ጋር

ተዛማጅነት ያላቸውን ጉዳዮችንና ተሞክሮዎችን አብሮ ማጤን፤ መጽሐፍ ቅዱስን በጥንቃቄ ማየት እና በመረጃ የተደገፈ አሳብ መስጠት ነው። በዚህ ጉዳይ ላይ ምርምር የሚያደርግ ሰው ብዙ ተግዳሮቶችን መጋፈጥ ያስፈልገዋል።

ለአንዳንድ የተለመዱ እምነቶች የሚሰጡ ምላሾች

የሴትን ውጫዊ ብልት የመቁረጥን ጉጂነት በተመለከተ የተዛባ አመለካከት ያለመኖሩን ለማረጋገጥ እንዲቻል አሳቡ ተነሥቶ መልስ ሊሰጥባቸው የሚገቡ በርካታ ባህላዊ እምነቶች አሉ። አንዳንድ ማኅበረሰቦች ቂንጥር የልጁን ጭንቅላት ከነካ ልጁ ይሞታል ብለው ያስባሉ። ቂንጥር መርዛማ አይደለም። ይልቁንም በጣም ጥሩ የአካል ክፍል እንጂ። ቂንጥር የሴቷን ደስታ ይጨምራል። ይህም የማርገዝ አቅሚን ያሳድጋል። በማንም ላይ ቢሆን በተለይ ደግሞ በልጁ ላይ ጉዳት ሊያደርስ አይችልም።

አንዳንድ ጊዜ ቂንጥርን ማስወገድ ልጃገረዶችን ሙሉ ሴት ያደርጋቸዋል ይባላል። ምክንያቱም የሚቆረጠው ክፍል (ቂንጥር) በሴት ላይ ያለ «የወንድ» አካል እንደ ሆነ ስለሚታሰብ ነው። አንዳንድ ሰዎች ቂንጥር ወደ ወንድ ብልትነት ያድጋል ብለው ያምናሉ። ይህ ግን ስሕተት ነው። ይልቁንም፤ ቂንጥርን ማስወገድ አንድን ሴት በተለየ ሁኔታ ሴት የሚያደርጋትን ነገር ማስወገድ ነው። ይህ የአካል ክፍል ወደ ወንድ ብልትነት ሊያድግ አይችልም። እግዚአብሔር ወንዶችንና ሴቶችን የፈጠረው በብዙ መልኩ የተለያዩ አድርጎ ነው። በውስጣዊውም ሆነ በውጫዊው ነገራችን የተለያየን ነን። በውስጣችን በምናመነጫቸው ንጥረ ነገሮች እንኳ ሳይቀር እንለያያለን። ሴቶች ወደ ወንድነት ሊቀየሩ አይችሉም፤ ወንዶችም እንዲሁ ብልታቸውን በመቆረጥ ወደ ሴትነት መለወጥ አይችሉም።

ድርጊቱ ለንጽሕና እና ሽታን ለማስቆም ሲባል ይፈጸማል። እርግጥ ነው የተጣጠፈው ቆዳ ቆሻሻን ሊይዝ ይችላል። እጢዎች የሚያመነጩት ላብ እና ቅባት ሲቆይ ሊሸት ይችላል። ይሁን እንጂ፤ ላቡ፣ ቅባቱም ሆነ የተጣጠፈው ቆዳ በእርግጠኝነት ለሴቷ ጤና የሚያገለግሉ ናቸው። ሁልጊዜ በውኃ እና በሳሙና በመታጠብ

እንዲሁም በንጹሕ ጨርቅ በመጥረግ ሽታውን በቀላሉ ማስወገድ ይቻላል። ለሳሙና መግዣ የሚሆን ገንዘብ ከሌለ ውኃ ብቻ መጠቀምም ይቻላል። ይህንን የአካል ክፍል ለማጽዳት የሚያስፈልገው በጣም ጥቂት ውኃ ነው። ሽንትን ገደቦ ስለሚያስቀምጥ ሙሉ ለሙሉ መስፋት መጥፎ ጠረን ሊያስከትል ይችላል። አካባቢው ሁልጊዜ እርጥብ ስለ ሆነ መመረዝ ሊያጋጥም ይችላል። ይህ ደግሞ ሽታን ያስከትላል።

ለማጠቃለል፣ እያንዳንዱ የሴት ብልት ውጫዊውንም ሆነ ውስጣዊውን ክፍል ንድፉን ያወጣውም ሆነ በስፍራው ላይ ያስቀመጠው ጌታ ነው። የእርሱ ሥራ ደግሞ ፍጹምና እያንዳንዱ የአካል ክፍል ለሴቷ የአካል፣ የእእምሮ እና የመንፈስ ጤንነት የተለየ ሚናን ይጫወታል። እንዲሁም ልጅን በመውለድ ሂደት እና በባልና ሚስት ግንኙነት ውስጥ ዓይነተኛ ሚና አለው። በጣም ግሩም እና መልካም የሆነን ነገር ለማጥፋት ምክንያት መስጠት እንዴት እንችል ይሆን?

ምዕራፍ ስድስት፡፡

ለውጥ እና የለውጥ ተቃውሞ

የቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎች (መሪዎች) ተሰበሰቡና የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ ተከክል ያለመሆኑን ተማምነው፤ ክርስቲያኖች ልጆቻቸውን ማስቆረጥ የለባቸውም ብለው ወሰኑ፡፡ ክርስቲያኖች ከዚህ ውይይት በኋላ፣ ሴት ልጅ የነበረው እያንዳንዱ መሪ ልጁ እንዳትገረዝ ሊያደርግ ወሰነ፡፡

በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤት ውስጥ የነበሩ ሴቶችም፣ በጉዳይ ላይ ትምህርት ተሰጣቸውና ድርጊቱ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያለመሆኑንና መቆም እንዳለበት ተቀበሉ፡፡ ሴቶቹ በቡድን ተከፋለው ለሠላሳ ደቂቃዎች ያህል እንዲወያዩና በአካባቢያቸው ለውጥ ለማምጣት የሚያስችል ስልት ነድፈው እንዲያመጡ ተጠየቁ፡፡ ምላሻቸው ግን ባንገረዝ ወይም ልጆቻችንን ባናስገርዝ ኖሮ የማግባትና የመውለድ ዕድል አይኖረንም ነበር የሚል ነበር፡፡

በአፍሪካ ውስጥ ድርጊቱን ለመለወጥ የተደረገ መከራ

የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥን በተመለከተ የባህል ለውጥ ለማምጣት ከመሞከር አንጻር ኬንያ ረዥም ታሪክ አላት፡፡ በ1921 ዓ.ም በኬንያ ውስጥ ባሉት በኩኩዩ ማኅበረሰቦች መካከል የሚሠሩት የኤ አይ ኤም (AIM) ሚስጦናውያን የሴትን ግርዛት የሚደግፉ የቤተ ክርስቲያን አባላት እንዳይሆኑ ወስነው ነበር፡፡ በተለይ በኪጃቢ ጣቢያ ትሠራ የነበረችው ሁዳ ስታምፍ የተባለች ሴት፣ በሴቶች ትምህርት ቤት ውስጥ የሴትን ግርዛት በመቃወም ጠንክር ያለ አቋም ይዛ ነበር፡፡ በዚህ ወቅት፣ ሚስጦናውያን በመሬት ጉዳይና የከፍተኛ ደረጃ ትምህርት እንዳይሰጥ በማድረግ የቅኝ ገዢ ባለሥልጣናትን እንደሚደግፉ ይታሰብ ነበር፡፡ ምናልባትም በ1930 ዓ.ም መጀመሪያ ላይ የሁዳን አስገድዶ መገረዝ እና መገደል ያመጣው የእነዚህ ጉዳዮች መጣመር ይሆናል፡፡ ይህ ጉዳይ ብዙዎችን ከአፍሪካ ኢጋላንድ ቤተ ክርስቲያን እንዲወጡ

አድርጓል። እነዚህ ለየት ያለ አሳብ የነበራቸው ሰዎች የራሳቸው ቤተ ክርስቲያናትንና ትምህርት ቤቶችን አቋቋመዋል (ሮበርት፣ ገጽ 230)። በኬንያ በጉዳዩ ላይ ለአንድ መቶ ዓመታት ያህል ትምህርት ቢሰጥም፣ ያመጣው አዎንታዊ ውጤት ግን ጥቂት ነው። በአንዳንድ አካባቢዎች ድርጊቱ ሥር እየሰደደ ሄዷል። በሌላ አካባቢዎች ደግሞ ትምህርቱ ያመጣው ጥቂት ውጤት፣ ወላጆች ከባህላዊ ቆራጮች ይልቅ የጤና ባለሙያዎች ድርጊቱን ይፈጽሙ ዘንድ መጠየቃቸው ነው። እኔ እንደማምነው፣ ይህ የተፈጠረው የለውጥ ግፊት ከባህሉ ውጭ በሆነ ሰዎች አማካይነት ሲመጣና በጉዳዩ ላይ የሚሰጡት ትምህርቶች የማኅበረሰቡን ዋና ዋና እሴቶች ሳይነኩ ሲቀሩ ምን እንደሚፈጠር የሚያሳይ አሳዛኝ ምሳሌ ነው።

እስከ 1994 ዓ.ም ድረስ፣ በግብጽ ውስጥ የሴትን ብልት መቀረጥ የሚታየው እንደ ቀዶ ጥገና ሂደት ነው። ድርጊቱ የጤና ባለሙያ በሆነ ሰው ሳይፈጸም ቀርቶ፣ መቀረጥ ካለበት በላይ ቢቆረጥ ለጤና ጎጂ እንደ ሆነ ይታሰባል (ኤል ሐዲ፣ ገጽ 156)። ኤል ሐዲ እንደሚሉት፣ በግብጽ ውስጥ ልማዱን ለማስወገድ የተደረገው ሙከራ ትኩረት የሚያደርገው ድርጊቱ በሚያስከትላቸው የጤና እና የወሲብ ጠንቆች ላይ ነው። ድርጊቱን ከጤና ጋር አያይዞ ትኩረት መስጠቱ ሰዎቹ ስለ ችግሩ ያላቸው ግንዛቤ እንዲጨምርና ድርጊቱን ለመፈጸም ዘመናዊ የጤና ተቋማትን የመጠቀም ዝንባሌ እንዲጨምር አድርጎታል። ሆኖም ግን፣ የሴት ውጫዊ ብልት የመቀረጥን ድርጊት የሚያነሣውን እሴት እንዲለወጥ ወይም ድርጊቱን እንዲቀንስ አላደረገውም። የሴቶችን እውነተኛ ተሞክሮ ግምት ውስጥ ስለማያስገቡ፣ የማስተማር ዘመቻዎቹ ተአማኒነት የላቸውም። ጥናት የተደረገባቸው ብዙ ሴቶች ለጥናቱ በሰጡት መረጃ፣ ድርጊቱ በወሲብ ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ እንደሌለው አስተባብለዋል። ስለዚህም ከብልት መቀረጡ የተነሣ የሚፈጠሩትን ችግሮች ማጋነን፣ እንቅስቃሴውን በሚያደርጉት ሰዎች መልእክትና ግብጻውያኑ ሴቶች በሚጋፈጡት እውነታ መካከል የተአማኒነት ክፍተት ተፈጥሮአል (ኤል ሐዲ፣ ገጽ 160)።

እነዚህ ምሳሌዎች ስለ ባህል፣ ለውጥ እና ለውጡ ስለሚመጣበት መንገድ ጥቂት ጠንካራ ጥያቄዎችን እንድንጠይቅ አድርገውናል።

ባህልን ለመቀየር የሚደረገው ጥረት ከሥነ ምግባር አንጻር ትክክል ነው ወይ?

የሥነ ሰብ ጥናት (Anthropology) እንደ አንድ ሙያ (ሥልጠና) ሆኖ ብቅ እንዲል ያደረገው የምዕራባውያኑ አሰሳ (Exploration) የአውሮፓውያኑን ማኅበረሰብ ከአፍሪካ፣ እስያ፣ አሜሪካ እና በፓስፊክ ደሴት ካሉ ማኅበረሰቦች ጋር ስላገናኘው ነው። እዚህ ላይ ልናስተውላቸው የሚገቡ ሁለት ምላሾች አሉ። የመጀመሪያው ምላሽ ማንኛውም የተለየ ሰው ያልሠለጠነ እና አላዋቂ እንደ ሆነ በማሰባቸው አውሮፓውያን በትምህርት አማካይነት ሥልጣኔ እና እውቀትን ለማምጣት የሥነ ምግባር ኃላፊነት እንዳለባቸው ተደርገው መቆጠራቸው ነው። በዚያ ጊዜ የአውሮፓውያን የማስተማር ሂደት መጽሐፍ ቅዱስን መሠረት ያደረገ እንደ መሆኑ መጠን፣ መጽሐፍ ቅዱስ እና ክርስትና ሰዎችን የማስተማሩ ሂደት አካል እንደ ሆነ ይቆጠር ነበር። ሌላው ሰብአዊነት የጎደለው ተለዋጭ አስተሳሰብ ደግሞ ራሳቸውን እንደ «ሙሉ ሰው» አድርገው የሚቆጥሩ እና አዳዲስ የተገኙትን ሕዝቦች «እነስተኛ ሰው» እንደ ሆኑ የሚያምን ነው። ይህንን አሳብ በመቀበላቸው ምክንያት ብዙ ክርስቲያኖች በባሪያ ገዥ ሥርዓት ላይ ጥያቄ አልነበራቸውም።

ሥነ ሰብ እንደ ልዩ የሙያ ዘርፍ ሆኖ ሲገለጥ ግን፣ ተመራማሪዎች «በአሰሳው ወደ ተገኙት አዳዲስ ሰዎች» ዘንድ ለመኖር መሄድ ጀመሩ። በእንግድነት የሄዱባቸው ሕዝቦች ከእነርሱ የሚለዩበትን የአኗኗር ዘይቤአቸውን መጽፍ ዓላማ አድርገው ቋንቋቸውን አጠኑ። የሥነ ሰብ ተመራማሪዎቹ የተለያዩ ባህሎችን ሲገነዘቡ፣ ልዩነት ማለት «ሰሕተት» ወይም «ኋላ ቀርነት» ማለት ያለመሆኑን እና በሁሉም ባህል ውስጥ ሥርዓትና ምክንያት እንዳለ ቀስ በቀስ እየተገነዘቡ መጡ። በዓለም ዙሪያ ያሉ ሰዎች ሁሉ እንደ

ጋብቻ፤ መንግሥት፤ ዝምድና ብሎም እንደ መሸጋገሪያ ሥርዓት ያሉ ሥርዓቶች መኖራቸው እየታወቀና እየተደነቀ መጣ። ይህ እያደገ የመጣ በሌላ ባህል ያለን ጥሩ ነገር ማድነቅ «ኖብል ሳቪጅ» (Nobel Savage) ወይም «ላልሠለጠኑት ክብር» የሚለውን አስተሳሰብ አስነሣ። ይህም ያለ ዘመናዊው ቴክኖሎጂ በምድሪቱ ላይ የሚኖሩ ሰዎች፤ እውሮፓን ባጥለቀለቀው የስስታምነትና ቁሳዊ አስተሳሰብ ሳይበላሹ ከተፈጥሮ ጋር ተስማምተው የሚኖሩ ናቸው የሚለውን አስተሳሰብ ያጠቃልላል። የአዝጋሚ ለውጥ (Evolution) ጽንሰ አሳብ ሃይማኖትን የሚያስቀምጠው ግዑዝን ነገር ከማምለክ ተነሥቶ አንድ አምላክን በማምለክ አልፎ ወደ ሳይንስ እንዳደገ ነው። «የመጀመሪያውን ሃይማኖት» በማነቃቃት ወደ መነሻችን እንመለስ፤ የቀደመውን የሥረ መሠረታችንን ሰብአዊ ማንነት እንወቅ የሚለው አሳብ የዘመኑ ፋሽን ሆኗል። ይህ ደግሞ የዓለም ባህል በውጭ አስተሳሰብ መበላሸት የለበትም፤ ስለዚህም «በመጀመሪያ» ሁኔታቸው ተጠብቀው እንዲቆዩ የሚቻለው ጥረት ሁሉ መደረግ አለበት ከሚለው አስተሳሰብ ጋር አብሮ የሚሄድ ነው።

ይህ ከላይ የተጠቀሰው የ«ንጹሕ» ባህል አስተሳሰብ ወደ 21ኛው ክፍለ ዘመን «ፖስት-ሞደርኒዝም» (Post- Modernism) ወይም የድገረ ሥልጣኔ ፍልስፍና ተላልፏል። ይህ ፍልስፍና አንጻራዊ ዓለም የሚል ሲሆን፤ የሚለውም ፍጹም የሆነ ነገር ስለሌለ፤ ትክክል የሆነውን ከስሕተቱ የሚለካበት ወይም የሚወሰንበት ፍጹም ነገር የለም የሚል ነው። እንግዲህ ባህልን መገዳደርና መቀየር ትክክል ነው ወይ?» የሚለውን ጥያቄ መጠየቅና መልሱንም መፈለግ ያለብን በዚህ ዐውድ ውስጥ ነው። በመጽሐፍ ቅዱሳዊ ፍጹምነት (Biblical Absolutes) እና በባህላዊ አንጻራዊነት (Cultural Relativity) መካከል ያለውን ችግር እንድንተነትንና እንድናስብ የሚረዳን ጠቃሚ የአስተሳሰብ ናሙና ሜየርስ አቅርበውልናል (ግሩግላን እና ሜየርስ ገጽ 256 እና ሜየር 248)። በሰፊው የባህል ዐውድ ያቀረቡትን አሳቦች ለመረዳት ጥረት እናደርጋለን፤ ስለዚህም እነዚህን አሳቦች የሴትን ውጫዊ ብልት

መቁረጥ በሚለው ጥያቄ ላይ ለማዋል የሚቀጥለውን ሠንጠረዥ ለመጠቀም እንሞክራለን፡፡

		መጽሐፍ ቅዱሳዊ	
		አንጻራዊነት	ፍጹማዊነት
ባህል	ፍጹማዊነት	ሀ የሁኔታ ሥነ ምግባር	ለ ልማዳውያን
	አንጻራዊነት	መ የሕግ ተቃርኖ (ሕግ የለሽ)	ሠ የጋራ መከባበር

የ«ኖብል ሳቪድ ጽንሰ አሳብ አራማጆች አንጻራውያን (Relativists) ናቸው፡፡ እነርሱ በባህል ውስጥ ያለ ማንኛውም ነገር በባህሉ ውስጥ ባለው ሰው ዘንድ ትክክል ነው ይላሉ፡፡ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አንጻራዊ (Biblical Relativist) የሆነ ሰውም መጽሐፍ ቅዱስን በተመለከተ ተመሳሳይ ነገርን ይናገራል፡፡ እንደዚህ ዓይነት ሰው መጽሐፍ ቅዱስ የሚለው ለእኔ ትክክል ነው ነገር ግን ለሁሉም ሰው ትክክል ላይሆን ይችላል ይል ይሆናል፡፡ ይህ አባባል ደግሞ መጽሐፍ ቅዱስ ለተለያዩ ሰዎች የተለያየ ነገርን ይላል የሚል አንድምታ አለው፡፡

ሜየርስ መጽሐፍ ቅዱሳዊ እና ባህላዊ አንጻራውያንን (Biblical & Cultural Relativists) የሆኑ ሰዎች ሕግ እንደሌላቸው (Antinomian) አድርገው ገልጸዋቸዋል (በሳጥኑ ውስጥ «መ» ን ይመልከቱ)፡፡ በዚህ ምድብ ያሉ ሰዎች፣ አንድን ነገር ትክክል ነው ወይም አይደለም ብሎ ለመወሰን ተጨባጭ የሆነ መንገድ እስከሌለ ድረስ፣ በባህሎቹ ውስጥ ያሉ ሰዎች ድርጊቱን ባለበት ሁኔታ ጥሩ ከመሆኑ አንጻር አይተው የራሳቸውን መመሪያ መደንገግ ይችላሉ

ይላሉ። ተመሳሳይ የሆነ ግብረ ገባዊነት ግጭት (Moral Dilemma) የገጠማቸው ሁለት ሰዎች ለጉዳዩ ፍጹም የተለየ ምላሽ ሊሰጡ ይችላሉ። አንጻራውያን ሁለቱም ምላሾች በእኩል ደረጃ ዋጋ እንዳላቸው አድርገው ይቀበሏቸዋል። በተግባር ሲታይ ግን፣ እንደዚህ ዓይነት አቋም ለመያዝ የማይቻል ነው። በአንድ ባህል ውስጥ ያሉ ሰዎች ከባህል ተለይተው ሊኖሩ አይችሉም፤ እንዲሁም ደግሞ ባህሎች ከሌሎች ባህሎች ተለይተው ሊኖሩ አይችሉም። አንድ ሰው እንደ ግለሰብ የሚፈጽመው ድርጊት እና አንድ ባህል ጥሩ ወይም መጥፎ ብሎ የሚቀበለው ነገር በባህሉ ውስጥ እና ውጭ በሚኖሩ ሰዎች ላይ ተጽዕኖ አለው። ይህ መርሐ በባህል ውስጥ፣ ለሴት ውጫዊ መቆረጥም ድርጊት ተግባራዊ ሲሆን፣ ችግሩ ግልጽ ይሆናል። «የምትገረዘው» ሴት ድርጊቱ ትክክል እንዳልሆነ ብታምን እና «ገራዥዋ» ደግሞ ትክክል ነው ብትል ውጤቱ ግጭት ይሆናል። ከዚህም የሚያሸንፈው በአካል የበለጠ ጠንካራ የሆነው ይሆናል።

ይህንን ምዕራፍ እየጻፍኩኝ ሳለ፣ ችግሩን በግልጽ የሚያሳይ ጭቅጭቅ በኬንያ ተነሥቶ ነበር። በቅርቡ ኬንያ የሴትን ውጫዊ ብልት መቆረጥን ሕገ ወጥ የሚያደርግ ሕግ አውጥታለች። የተወሰኑ ልጃገረዶች በአንድ የክርስቲያን ድርጅት አማካይነት በተዘጋጀ ተለዋጭ የመሸጋገሪያ ሥርዓት ዝግጅት ላይ እንዲገኙ ተደረገ። ወቅቱ ልጃገረዶቹ የትልቅነት ደረጃ ለማግኘት የሚያስፈልጓቸውን ነገሮች ሁሉ፣ ከግርዘቱ በስተቀር፣ ተደረገላቸው፣ ሊማሩ የሚገባቸውንም ነገሮች ተማሩ። በባህላቸው ግን ግርዘት ወደ አዋቂነት የመሸጋገሪያ ሥርዓቱ አካል ነው። ታዲያ እነዚህ ልጃገረዶች ወደ ቤት ሲመለሱ በአስቸኳይ «እንዲገረዙ» ግፊት ተደረገባቸው። እነርሱም ድርጊቱን የሚከላከል ሕግ እንዳለ ስላወቁ አምልጠው ሊረዳቸው በሚችል ድርጅት መጠረያን ጠየቁ። ወላጆቹም ለፍርድ ሊቀርቡ ሆኑ። በዚህ ጊዜ ባህላዊ አንጻራውያን፣ ክርስቲያናዊ ድርጅቱ፣ የኬንያ ሕግ

አውጭዎች፣ የሴቶች ወላጆች እና ባህላዊ ልማዱ ሁሉ ትክክል ናቸው ይላሉ። እንዲህ ዓይነቱን አቋም መያዝ እንደማይቻል ግልጽ ነው።

ምናልባት ብዙ ሰው ባህላዊ ፍጹማውያን (Cultural Absolutes) ሊሆኑ ይችላሉ። ባህላችን በአጠቃላይ መልኩ ሊታይ ጥሩ ነው፤ እናም እያንዳንዱ ሰው በእኛ ባህል መሠረት ቢኖር፣ ሥርዓት ይኖራል ብለን ወደ ማመን እናዘነብል ይሆናል። እኛ ነገሮችን የምናደረግበት መንገድ፣ አንድን ነገር ትክክል ነው አይደለም ብለን የምንወስንበት ሕግ ይሆናል። ባህላዊ አናጻራውያን ክርስቲያኖች ሊሆኑ፣ ከሚከተሉት ሁለት ነገሮች መካከል አንዱ ይሆናል። የመጀመሪያው ሊሆን የሚችለው መጽሐፍ ቅዱሳዊ አንጻራውያን (Biblical Relativists) መሆን ነው (በሳጥኑ ውስጥ «ሀን» ይመልከቱ)። በዚህ ምድብ ያሉ ሰዎች፣ መጽሐፍ ቅዱስ በተለያዩ ዐውድ ውስጥ በተለያዩ መልኩ ተግባራዊ ሊሆኑ የሚችሉ አንዳንድ ግብረ ገባዊ እሴቶች (Moral Values) አሉት ይላሉ። እንደ የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ ላሉት ችግሮች፣ ድርጊቱ ትክክለኛ ነው ከሚል አቋም ይቀጥሉና መጽሐፍ ቅዱስ ከባህሉ አንጻር መተርጎም አለበት ይላሉ። እንዲህ ዓይነት አቋም ያላቸው ሰዎች መሰፋቱ (Infibulation) ሴቷን ከጋብቻ ውጪ የወሲብ ግንኙነት እንዳታደርግ የሚላከል ከሆነ፣ ድርጊቱ ትክክል ነው ብለው ሊከራከሩ ይችላሉ።

ሁለተኛው ሊሆን የሚችለው አማራጭ ደግሞ ባህላዊ አንጻራውያን መጽሐፍ ቅዱሳዊ አንጻራውያንም (Biblical Absolutist) መሆን ነው (በሳጥኑ ውስጥ «ለ»ን ይመልከቱ)። እውነተኞች ከሆንን፣ ይህ ብዙ ክርስቲያኖች፣ በተለይም ከአንድ ባህል ብቻ የመጡ ሰዎች ባለብት ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያሉ፣ የሚገኙበት ምድብ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ እና ባህል ሁለቱም ገላጭ (Normative) እንደ ሆኑ ይታሰባል። «ባህሌ ጥሩ ነው፣ ጥሩ የሆነ ነገር ሁሉ ደግሞ ከእግዚአብሔር ስለ ሆነ፣ እኔ ነገሮችን የማደርግበት መንገድ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ነው» ወደሚል አስተሳሰብ

ይወስዳል። ይህም ከእኔ ውጭ የሆነ ባህል መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም ሊል ጥቂት ብቻ የቀረው ነው። ወግ አጥባቂዎች (Traditionalists) ለባህላዊ ድርጊቶች መጽሐፍ ቅዱሳዊ ማረጋገጫን ይፈልጋሉ።

ይህ ለባሪያ አሳዳሪ ሥርዓት መወገድ የታገሉ ሰዎች አቋም ነበር። የባሪያ ሥርዓት ለደቡብ አፍሪካ፣ ለሕንድን እና ለአሜሪካ እድገት ጥቅም ስለ ነበረው፣ ጉዳዩ ይታሰብ የነበረው እንደ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ፍጹማዊነት ነበር። ክርስቲያን የነበሩ ባሮች ጌቶቻቸውን እንዲሰሙ እና መልካም ባሮች እንዲሆኑ ይመከሩ ነበር። አንድ ወግ አጥባቂ፣ «እግዚአብሔር የሙዚቃ መሣሪያዎችን ተጠቅመን እንድናመልክ ይነግረናል፣ የእኔ ባህል ደግሞ ከበሮ እና ኦርጋን ይጠቀማል። ስለዚህ ከበሮና ኦርጋን ተጠቅሞ ማምለክ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ነው። ማንም ጌታር የሚጠቀም ግን መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም» ይላል።

ከላይ ከቀረቡት የአስተሳሰብ ናሙናዎች መካከል አንዳቸውም፣ «ባህልን መለወጥ ከሥነ ምግባር አንጻር ትክክል ነው ወይ?» ለሚለው ጥያቄ አርኪ መፍትሔ አይሰጡም። ሜየርስ ያቀረቡት አራተኛው የአስተሳሰብ ናሙና ጥያቄውን ለመመለስ ጥቂት ይረዳናል (በሳጥኑ ውስጥ «ሠ» ን ይመልከቱ)። ይህም አስተሳሰብ በመጽሐፍ ቅዱስ እውነቶች ላይ ሳናቅማማ፣ በባህላችን ውስጥ እንድንሠራ በማድረግ ይህንን ጥያቄ እንድንመልስ ይረዳናል። ይህንን «የጋራ መከባበር» (Mutual Respect) ብለውታል። ይህ የአስተሳሰብ ናሙና መጽሐፍ ቅዱስን ፍጹም፣ ባህልን ደግሞ አንጻራዊ የሚል ነው። ይህ ማለት፣ መጽሐፍ ቅዱስ እና ባህል በሚጋጩበት ጊዜ፣ ባህል መቀየር አለበት። ደንብ መሆን ያለበት ባህል ሳይሆን መጽሐፍ ቅዱስ መሆኑን ለማረጋገጥ ትልቅ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል። ይህንን ለማድረግ፣ መጽሐፍ ቅዱስም ሆነ ባህል በቁም ነገር መታየት አለባቸው።

የአሳብ ናሙና ባህላዊ አንጻራዊነትን ከሥነ ምግባራዊ አንጻራዊነት (Ethical Relativism) ጋር እንዳይምታታብን ያደርጋል። ባህላዊ ልምድ ከመጽሐፍ ቅዱስ እውነት ጋር በማይጣረስበት ሁኔታ ውስጥ ልምምዱ መወገዝ የለበትም። የመጽሐፍ ቅዱሳዊነት አስተሳሰብ ተግባር ላይ የሚውልበት ቅርጽ (Form) በተለያዩ ባህሎች ውስጥ የተለያየ ይሆናል። ስለሆነም፣ ለምሳሌ፣ እግዚአብሔር መስረቅ ትክክል አይደለም ይላል። ይህ መጽሐፍ ቅዱሳዊ እና ሥነ ምግባራዊ ፍጹማዊነት ነው። ይሁን እንጂ፣ እያንዳንዱ ባህል ባለቤትነትን (Ownership) እና ይዞታን (Possession) በተመለከተ የራሱ ግንዛቤ አለው። ይህ ግንዛቤ ታዲያ መስረቅ የሚለው ቃል ተግባር ላይ ሲውል የተለያየ ትርጉም እንዲኖረው ያደርጋል። በኢየሱስ ዘመን በአንድ ሰው ማሳ ውስጥ መተላለፍ እና ለመብላት ፍሬን መቅጠፍ ተቀባይነት ነበረው። በ21ኛው ክፍለ ዘመን ግን በንግድ እርሻ ውስጥ ተመሳሳይ ነገር ማድረግ እንደ ስርቆት ይቆጠራል። በኢትዮጵያ ውስጥ፣ ባህላዊ ሙዚቃዎችን በነፃ መጠቀም ከባህልም ሆነ ከሥነ ምግባር አንጻር ተቀባይነት አለው። ነገር ግን፣ ዘመናዊ ሙዚቃዎችን ያለ ክፍያ ማባዛት ባለቤቱና ጸሐፊው ከሥራው የሚያገኙትን ገቢ መውሰድ ስለ ሆነ፣ እንደ ስርቆት ይቆጠራል። በአንዳንድ ባህሎች ውስጥ፣ መጠሪያ ስም እንደ ግል ንብረት ስለሚቆጠር፣ በአንድ ሰው ስም ልጅህን ብትሰይም ሰርቀሃል ማለት ነው።

በምዕራፍ ሁለት ውስጥ ይህንን መርሕ በቁም ነገር አይተነዋል። የሴትን ውጫዊ ብልት የመቁረጡን ድርጊት በቁም ነገር የሚወስዱ ብዙ የጉዳይ ጥናቶች (Case Studies) ቀርበዋል። ከሥርዓቱ ጋር አብረው የሚሄዱት አንዳንዶቹ ተግባራት (Functions) ጥሩ ናቸው። መቁረጡ የመሸጋገሪያ ሥርዓቱ አካል ሲሆን፣ በማግስረሰቡ ውስጥ የመሆን ስሜት እንዲሰማ ያደርጋል። በተጨማሪም፣ የተለየ የማስተማሪያና ክልጅነት ወደ አዋቂነት ምናልባትም ወደ ጋብቻ የመሸጋገሪያ ወቅት ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ከእነዚህ መካከል

አንዱንም እንኳ አይኮንንም። ይሁን እንጂ፤ እኛ የብልት መቆረጡ በጤና ላይ የሚያስከትላቸውን ተጽዕኖዎች እና የድርጊቱን ምክንያቶች ጭምር በቁም ነገር አይተናቸዋል።

እነዚህን ምክንያቶች እና የድርጊቱን ውጤት ከመጽሐፍ ቅዱስ አንጻር ጠንክሮ አድርገን በታማኝነት ማየታችን ድርጊቱ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የሚጋጭ ነው የሚል እምነት እንድንይዝ ያደርገናል። ባህላዊ ድርጊት ከእግዚአብሔር ቃል ጋር የሚጋጭ ከሆነ፤ ግጭቱ ከራሱ ከእግዚአብሔር ጋር ነው። ታዲያ ይህ ሆኖ እኛ ድርጊቱን ካልቀየርነው ከሥነ-ምግባር አንጻር ትክክል አላደረግንም ማለት ነው።

ኤል ሐዲ ይህንኑ አስመልክታ ስትጽፍ እንዲሁ ብላለች፡-

... የባህሉን ዐውድ ከግምት ውስጥ ማስገባታችን በድርጊቱ ትክክለኝነት ወይም ስሕተተኝነት ላይ ፍርዳችንን ከመስጠት አያድነንም። ይልቁንም፤ እንዲህ ማድረጋችን ድርጊቱን ለመለወጥ በምንመርጠው ስልት ላይ ተጽዕኖ ይኖረዋል።

ታዲያ ባህሉን ለመቀየር መምረጥ ያለብን አንዳንድ ስልቶች ምንድን ናቸው?

ቅርጽ እና ትርጉም

«የሴቶች ግርዘት መቆረጥ ነው ብሎ በመናገር ሰዎች ባሕርያቸውን እንዲቀይሩ ልናሳምናቸው እንችልም» (አቡሻራፍ፤ ገጽ 127)። በዚህ አባባል ጸሐፊዋ ብትስማማም፤ አቡሻራፍ ግን ይህ የማይሆነው ለምን እንደ ሆነ በደንብ አልመረመሩም። አንድ ሰው መርዝ መጠጣት እንደሚገድለው/ላት ብትነግሯቸው፤ የሚገድለውን ነገር መጠጣት ያቆማሉ። ነገር ግን፤ ሰውየው ማስጠንቀቂያው ከተሰጠው በኋላ ቢጠጣ እና ቢሞት፤ ሰዎች የመረጃውን እውነትነት ያምናሉ! የሚገርመው ግን፤ የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ እና ሌሎች ባህላዊ የጤና ድርጊቶች የሚያስከትሉትን ጉዳት ሰዎች ቢያውቁም እንኳ ድርጊቱ መፈጸሙ ቀጥሏል። አንዳንድ ባሕሪዎች ለመለወጥ ለምን አስቸጋሪ ይሆናሉ?

«የየርስ ቅርጽ ብለው የሚጠሯቸው፤ ባህል የያዛቸውን

ተጨማሪ ነገሮችን ነው። ቅርጾች የሚያጠቃልሉት ቁሳዊ ባህል (ዕቃዎች)፣ ቃላዊ የሆኑና ቃላዊ ያልሆኑ ግንኙነቶችን ነው። ቅርጽ እንደ እምነቶች፣ እሴቶችና ደንቦች ያሉ የማይታዩ ነገሮች የሚተላለፉበትና የሚገለጹበት መንገድ ነው። እነዚህን የማይታዩ ነገሮች መግለጫ የሆኑትን ነገሮች ሜዩርስ ትርጉም ብለው ይጠሯቸዋል (ገጽ 230)። ትርጉም የሚገለጸው በቅርጽ አማካይነት ነው።

ብዙ ቅርጾች በራሳቸው ገለልተኛ ሊሆኑ፣ በተለያዩ ባህሎች ውስጥ ግን አሉታዊ፣ አዎንታዊ ወይም የተለያዩ ትርጉሞች ሊኖራቸው ይችላል። ለምሳሌ፣ ማቀፍን (ቅርጽ) ብናይ፣ ይህ ድርጊት በአንድ ባህል ውስጥ የሰላምታ፣ በሌላ ባህል ውስጥ ግን ወሲባዊ ቅርርብን መግለጫ ሊሆን ይችላል። የወንዶች እጅ ለእጅ መያያዝን (ቅርጽ) ብናይ፣ ይህ ድርጊት በብዙ የአፍሪካውያን ባህል ውስጥ የጓደኝነት መግለጫ ሊሆን (ትርጉም)፣ በብዙ የአውሮፓ ባህሎች ውስጥ ግን የወሲብ ቅርርብ መግለጫ ነው። የወርቅ መስቀል በሰንሰለት አድርጎ በአንገት ላይ ማንጠልጠል፣ በአንድ ባህል ውስጥ ሰውየው ክርስቲያን መሆኑን ሲገልጽ፣ በሌላ ባህል ውስጥ ደግሞ ከክፉ መንፈስ ለመጠበቅ ያለን ፍላጎት የሚያመለክት ነው። ከበሮ በአንድ ባህል ውስጥ የበዓልና የደስታ መግለጫ ሊሆን፣ በሌላ ባህል ውስጥ ደግሞ ከጥንቆላ ጋር የተያያዘ ሊሆን ይችላል።

አንዳንድ ጊዜ ሁለቱም ቅርጽም ሆነ ትርጉም በክርስቲያኖች ዘንድ ተቀባይነት ላይኖራቸው ይችላል። ለምሳሌ፣ የምርት መበላሸትን ለመከላከል (ትርጉም) ልጅን በወንዝ ውስጥ መወርወር (ቅርጽ)። አንዳንድ ጊዜ ደግሞ ቅርጹ ተቀባይነት የሌለው ይሆንና ተግባሩ ግን ዋጋ ይኖረዋል። አንዳንድ የመሸጋገሪያ ሥርዓቶች ከልጅነት ወደ ጉልምስና መሸጋገር እና ልጆቹን የአዋቂነት ኃላፊነት የማሠልጠን ተግባር (Function) አላቸው። ይሁን እንጂ፣ የሥርዓቱ አካል የሆኑት ብዙዎቹ ድርጊቶች ወይም ቅርጾች ለሰውነት ጎጂ የሆኑ አሠራሮችን፣ ወይም ባዕድ አምልኮዎችን፣ ወይም ሰይጣናዊ ልምምዶችን፣ ወይም ደግሞ ከሥነ-ምግባር ውጭ የሆኑ

ድርጊቶችን ያካትታሉ። መሸጋገሪያ ወቅት ትምህርት የሚሰጥባቸው አንዳንድ ነገሮች ጠቃሚ ሆነው ሳሉ፤ የማስተማሪያው መንገዱ ግን ትክክል አይደለም።

ባህሎች አንዱ ከሌላው ጋር ሲገናኙ እና ባህሉ ውስጥ ያሉ ሰዎች አዳዲስ ነገሮችን ፈልገው ሲያገኙ፤ ሲፈጥሩና ሲፈለስፉ ቅርጾች ይቀየራሉ። በባህሎች መካከል ከሚፈጠር መገናኘት የተነሣ የሚመጣው ለውጥ የውጭ ባህል መቀበል (Acculturation) ይባላል። ይሄ የባህል መገናኘት በዓለም ውስጥ ባሉ በሁሉም ባህሎች ውስጥ ያለ ሲሆን፤ በቁሳዊ ባህል፤ በቴክኖሎጂ እንዲሁም በኢኮኖሚ ውስጥ እናየዋለን። ይህም በግንኙነት፤ በማኅበረሰባዊ ቁጥጥር እና በመንግሥት ላይ ተጽዕኖ ያደርጋል። እንደዚህ ዓይነት ለውጦች በተለየ ሁኔታ ጎልተው የሚታዩት ደግሞ ከእጅ ወደ እፍ ከሆነ ግብርና ወይም ከአርብቶ አደር ዘላንነት ባህል ወደ ቴክኖሎጂያዊ፤ ገበያ-ተኮር ኢኮኖሚ በተሸጋገረ ማኅበረሰብ ውስጥ ነው። ይሁን እንጂ፤ እነዚህ ነገሮች እሴቶችንና ንጽረተ ዓለምን ሳይቀይሩ ሊለወጡ ይችላሉ። አዲስ ቁሳዊ ባህል አብዛኛውን ጊዜ ከባህሉ ጋር አግባብነት ያለው ትርጉምና እሴት ይሰጣል። አዳዲስ ቴክኖሎጂ እና የኢኮኖሚ ለውጦችም በተመሳሳይ ሁኔታ የባህሉ እሴቶች እና የእምነት ሥርዓት ሆነው ሊቀረጹ (ሊስተካከሉ) ይችላሉ።

አሁን፤ እነዚህ ሁሉ የሴትን ውጫዊ ብልት ከመቁረጥ ጋር እንዴት ይዛመዳሉ? በአውሮፓ የሴቶችን ብልት መቁረጥ የሕክምና ድርጊት ነው። እንደ መድኃኒት (ቅርጽ) ይለወጣል፤ የሴት ውጫዊ ብልትን የመቁረጥ ድርጊትም የተወገደው ከዚህ በኋላ ትርጉም ስለሌለው ነበር። ይሁን እንጂ፤ በምዕራፍ 2 ውስጥ የቀረበው ጥናት የሚያሳየው በአፍሪካ ውስጥ የሴቶችን ውጫዊ ብልት መቁረጥ በመጀመሪያ ደረጃ የሕክምና ድርጊት ያለመሆኑን ነው። በጠቅላላው ንጽረተ ዓለማቸው ውስጥ ሥር ሰዷል። በሃይማኖት፤ በፖለቲካ፤ በዝምድና፤ በወሊድ እና በጉርምስና ሥርዓቶች፤ በጋብቻ፤ በኑሮ ደረጃ፤ በማኅበራዊ መዋቅር እና በኢኮኖሚ አቅጣጫዎች ድርጊቱ ትርጉም አለው። አንዳንድ ጊዜ የጎሣው

አጠቃላይ መዋቅር የሚሸከረከረው የሆነ ዓይነት አካላዊ መቆረጥን የጠቅላላ ሥርዓቱ አንድ አካል አድርጎ በሚይዝ ምሥጢራዊ ማህበረሰቦች እና የጉርምስና ሥርዓቶች ዙሪያ ይሆናል።

ስለዚህም አካላዊ እና የጤና አደጋዎችን በተመለከተ በማስተማር ደረጃ ከሰው ሀይል አንጻር የሚፈለገውን ውጤት ባያስገኝ የሚያስገርም አይደለም። የተገኙት ተደጋጋሚ ለውጦች ሁሉ የቴክኖሎጂ ለውጦች ናቸው። «የተማሩ» ወላጆች ገራገሮች ለሚቆርጧቸው ለእያንዳንዶቹ ሴቶች አዲስ ምላጭ እንዲጠቀሙ ወይም ልጃገረዶቹ ንጹሕ መሣሪያዎች እና ማደንዘዣ ጥቅም ላይ ወደሚውልበት ክሊኒክ እንዲሄዱ አጥብቀው ይጠይቃሉ። ነገር ግን ጥልቅ እና ዘላቂታዊ ለውጥ ለማየት የምንፈልግ ከሆነ፣ እምነቶችንና አስተሳሰብን በመለወጥ ሥራ መጀመር አለብን።

ጥቅም ያላቸውን ልዋጮች መጠቀም

አንድ ባህላዊ ድርጊት ዋጋ ያለው በሚሆንበት ጊዜ፣ ቤተ ክርስቲያን ተመሳሳይ ውጤት የሚያመጣ ተለዋጭ መንገድ ለማቅረብ በጥንቃቄ ማሰብ አለባት። መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሆነው ለውጥ አንድን ነገር ከባህል ውስጥ የሚያስወግድ ዓይነት ከሆነ፣ ድርጊቱን በተሻለ ሌላ ነገር መተካት አለብን። ይህንን ካላደረግን ግን፣ ድርጊቱን ማስቀረት የበለጠ እንጨት ከሕንፃ ውስጥ እንደ ማስወገድ ነው። በጥሩ፣ ጠንካራ እና አዲስ እንጨት ወይም ደግሞ በሌላ ነገር ካልተካነው፣ ሕንፃው በጠቅላላ ሊወድቅ ይችላል። ስለዚህም፣ ለምሳሌ፣ ሴትን ለጋብቻ ብቁ የሚያደርጋትን ድርጊት ለማስወገድ የምንጥር ከሆነ፣ ጋብቻው ሊፈጸም የሚችልበት ተቀባይነት ያለው ባህላዊ እና መጽሐፍ ቅዱሳዊ (ተለዋጭ) መንገድ መፈለግ አለብን።

ጆን ምቢቲ የአካምባን የግርዘት እና የመቁረጥ ሥርዓት እንደገና በመተርጎም የተለዋጭ መርሕን ተግባራዊ አድርገዋል። መገረዝ ለአካምባዎች የአዋቂ ሰዎች ቡድን በሚያከናውኗቸው ተግባራት ውስጥ የመሳተፍ ሙሉ መብትን ይሰጣል። ወጣቶቹን የጎሳው

አካል አድርጎ የሚያስቆጥራቸው ሲሆን፤ እንዲሁም የመገለልና የትምህርት ወቅትም ነው። ምቢቲ እንደሚሉት፤ የክርስቲያን ጥምቀት በክርስቶስ መንግሥት ውስጥ የመግባት እና ከአሮጌው ሕይወት የመለየት ምልክት ነው። ከጥምቀት በፊት ባለው የትምህርት ጊዜ ሰውየው ስለ አዲሱ ዜግነት ደስታና ኃላፊነት የሚማርበት ጊዜ ነው። እንደ አካምባዎች ግርዘት ላይሆን፤ ጥምቀት አማኞቹን ከእግዚአብሔር ጋር የሚያገናኛቸው ነው (1971፤ ገጽ 122)። ይህ የጥምቀትንና የጌታ እራትን ተምሳሌትነት የበለጸገ እንዲሆን ከማድረጉም በተጨማሪ ከግርዘት ተምሳሌትነት የበለጠ ትርጉም ያለው እንዲሆን ያደርገዋል።

የኬንያ ማራክዌት ከመቶ በላይ ልጃገረዶችን በአንድ ላይ ብልታቸውን የሚቆርጡበት ሥርዓት አላቸው። ይህ ሥርዓት ሴቶች በማኅበረሰቡ ውስጥ የሚኖራቸውን ሚና በተመለከተ የሚሰጠውን ትምህርት ያጠቃልላል። የወርልድ ቪዥን፤ ክርስቲያናዊ የግብረ ሰናይ ድርጅት፤ ዳይሬክተር የሆኑት ዳንኤል ኪፐቱጂን አዕምሯዊ የሴቶች የመሽጋገሪያ ሥርዓት (Intellectual Female Initiation) ብለው የሚጠሩትን ሥርዓት አስተዋውቀዋል። በዚህ ሥርዓት ወጣት ሴቶች በዓመት አንድ ጊዜ የማራክዌት ልማዶችን እና እሴቶችን ይማራሉ። ትምህርቱንም ያጠናቀቁ በሴትነት ክብር (Status of Woman) «ይመረቃሉ» (ቼቡሲሪ፤ ገጽ 54)።

በኬንያ ለውጥን ለማፋጠን የሚረዳ ተመሳሳይ ፕሮጀክት «በቃላት አማካይነት መገረዝ» (Circumcision Through Words) በመባል ይታወቃል። እነዚህ ሴቶች ተገልለው የሚቀመጡበት ወቅት አላቸው። በዚህ ወቅት ከጤና ጋር የተገናኙ ጉዳዮችን ይማራሉ። በመገለሉ ማብቂያ ላይ ግብዣ ይደረጋል። ይህ ልዋጭ ሥርዓት በተዋወቀበት አካባቢዎች የሴት ውጫዊ ብልት የመቁረጥን ልምድ 15% እንደ ቀነሰ ይነገራል (ሮቢንሰን፤ ገጽ 70)።

እኛ፤ ክርስቲያኖች እንደ መሆናችን መጠን፤ ከእነዚህ ትምህርታዊ ልዋጮች የበለጠ የምንሰጠው ልዋጭ አለን።

በክርስቶስ ስለሚገኝ አዲስ ሕይወት ልናስተምር እና ሴቶች ክርስቶስ ያደርጉት ዘንድ የሚፈልገውን ነገር በማድረግ፣ የማገበረሰባቸውን እሴቶች መጠበቅን ጨምሮ፣ መልካም ተምሳሌት እንዲሆኑ ማስተማር እንችላለን።

ሌሎች የለውጥ ወኪሎች

የለውጥ ወኪሎች በእግዚአብሔር እጅ ውስጥ ያሉ መሣሪያዎች ሲሆኑ፣ እግዚአብሔር ለውጥን ለማምጣት ሊጠቀምባቸው የሚችሉ ብዙ መሣሪያዎች እንዳሉ ተረጋግጧል። በጣም ውጤታማ የሆነው የለውጥ ወኪል መንፈስ ቅዱስ ሲሆን፣ እርሱም በትክክለኛው የእግዚአብሔር ቃል ስብከት አማካይነት እንደሚሠራ አረጋግጠናል። በሰዎች አመለካከት ላይ ጥልቅ የሆነ ለውጥ ሊያመጣ የሚችለውና ሰዎች ትክክለኛ የሆነውን ነገር እንዲሠሩ ኃይል የሚሰጣቸው መንፈስ ቅዱስ ነው። ይሁን እንጂ፣ እግዚአብሔር ሌሎች መንገዶችንም የለውጥ ወኪሎች አድርጎ ይጠቀምባቸዋል።

ድርጅቶች

በሴኔጋል መንደሮች የሚሠራ ቶስታን (TOSTAN) በመባል የሚታወቅ አንድ መንግሥታዊ ያልሆነ ግብረ ሠናይ ድርጅት የመሠረተ ትምህርት፣ የተዋልዶ ጤና እና ሌሎች ትምህርቶችን ያጠቃለለ ሥልጠና ይሰጣል። በዚህ ሰፊ ሥልጠና መሠረት ሴቶቹ ራሳቸው ሊያስወግዷቸው የሚፈልጉትን ጉዳይ ይወስናሉ። በዚያም ሴቶቹ የሴትን ብልት መቁረጥ ሊያቆሙት የሚፈልጉት ድርጊት መሆኑን ወስነዋል (አቡሻራፍ፣ ገጽ 139-140)።

በማሊ፣ 94% የሚሆኑት ሴቶች በመቁረጥ ሂደት ውስጥ የሚያልፉ ሲሆን፣ ከእነዚህ ውስጥ ደግሞ 10% የሚሆኑት ድርጊቱ በሚፈጸምበት ጊዜ ወይም ከተፈጸመ ከጥቂት ቆይታ በኋላ ይሞታሉ። ፕላን ኢንተርናሽናል (Plan International) የሚባለው ድርጅት የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥን ለመከላከል ያደረገው፣

የጤና ግንዛቤዎችን በማስጨበጥ እና ለቆራጮች (ለገራጦች) ሌላ የገንዘብ ማግኛ መንገድን በማሠልጠን ነበር። ይሁን እንጂ፣ የበለጠ ሁሉን አቀፍ የሆነ አቀራረብ የበለጠ ውጤት እንደሚያስገኝ ተረዱ። የድርጊቱን አደጋ ከሰፊ የጤና ዐውድ አንጻር ለሴቶች ማስተማር ጀመሩ። ውሳኔ ሰጭ የሆኑት ወንዶችም እንዲማሩ አደረጉ። ሥልጠናው ለገራጦቹ ተለዋጭ የገቢ ምንጭ በመስጠት ፈንታ ተጨማሪ የገቢ ምንጭ እንደ ሆነላቸው ተገነዘቡ። ስለዚህም ድርጊቱን ለማስቆም ገራጦቹ እና ማኅበረሰቡ የሴትን ውጫዊ ብልት ከመቁረጥ ጋር ያያያዟቸውን እሴቶች መድረስ እንደሚያስፈልጋቸው አወቁ (ማክኮንቪል፣ ገጽ 25)።

በኢትዮጵያም ጎጂ ባሕል አስወጋጅ ኮሚቴ ባህላዊ ድርጊቶችን አስመልክቶ ጥናት ያካሂዳል፣ ፖስተሮችንና ሌሎች ነገሮችን ይሠራል። በተጨማሪም ኅብረተሰቡን ያሠለጥናል።

መንግሥታት

በአዲስ አበባና በዳካር የተደረጉ ጉባዔዎች፣ የአፍሪካ መንግሥታት የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ የሚቃወም ሕግ ያስተላልፉ ዘንድ ጠይቀዋል (አቡሻሪፍ፣ ገጽ 139)። በቡርኪናፋሶ፣ በኮትዲቯር፣ ጋና፣ ሴኔጋል እና ታንዛኒያ ሕግ ወጥቷል (አቡሻሪፍ፣ ገጽ 141)። በቅርብ ጊዜ ፈረንሳይ የሴትን ውጫዊ ብልት መቁረጥ የሚቃወሙ ሕጎችን አውጥታለች። ጂቡቲም ይህንን ፈለግ ተከተል ዘንድ ግፊት ተደርጎ ሕግ እንዲወጣ ሰራጊም፣ በሥራ ላይ ግን አልዋለም፤ ቂንጥርን መቀጠል ዘግቧል። በስዚህም መንግሥታት ሕግ ጋር ጋር የሰብአዊ መብት ተከራካሪ ድርጅቶችን ለማባባስ ለልማት ሥራ የሚሆን ገንዘብ ለማግኘት እንጂ፣ ተጨማሪ ለማድረግ አስበው አይመስልም። በግብፅ አገርም በ1996 ዓ.ም በጥንቃቄ የተዘጋጀው እንዲህ ዓይነት ሕጎች ተቃዋሚዎችን ዝም ለማሰኘት እንጂ ማኅበረሰቡን ከመቀየር አንጻር ያደረጉት ተጽዕኖ ጥቂት ነው። አሁንም በግብፅ በ1959 ዓ.ም የሕክምና ባለሙያ ባልሆነ ሰው መቆረጥ ተከልክሎ ነበር

(ኤል ሐዲ፣ ገጽ 152፣ 159)። ሕጎች ታዲያ የሴትን ውጫዊ ብልት መቆረጥ ሳይንሳዊ በሆነ ዘዴ እንዲፈጸም አደረጉት እንጂ ድርጊቱን አልቀነሱትም። በ1994 ዓ.ም ለሴቶች ደህንነት ሲባል የሕዝብ ሆስፒታሎች ቂንጥርን የመቆረጥ ሥራ እንዳይሠሩ የተጣለው እገዳ ተነሣላቸው (ኤል ሐዲ፣ ገጽ 158)። በ1996 ዓ.ም ደግሞ ድርጊቱ በግልም ሆነ በሕዝብ የሕክምና ተቋማት ውስጥ እንዳይፈጸም የሚያግድ ሕግ ወጥቶ ነበር (ኤል ሐዲ፣ ገጽ 159)።